

308385

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. II

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9 తేది మంగళవారము

No.289

సంపుటము. ౧.

ఆంధ్రనాటకముల సంవత్సర మాఖ బహుళ శతమి ౧౦.

సంచిక ౨౮౯

అల్లలరాధాకృష్ణమూల కోర్కెని

కోర్కె ప్రలాపము.

మేదినికలలో నెల్ల ప్రకమును ప్రతివటుంబము నందు నందునముల పంచికెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల దిల్లను పంపువాడి జీవితముగా పంపుదుమని ప్రమరించి యుంటివి. దీనిపాతలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్ధరా దిల్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదినకు ఉచితము గా పంపుదుము. ఈతరుణమును గృహభేదము. వికో పియా యాద్యనరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగ పేరును రిజిస్టరుచేసికొనివారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చుల కో-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మాడుభాగములుగలది. కోర్కె ప్రలాపముతోడ యాద్యచరిత్రపకటనను, అర్ధరా కాదును పంపగల. ఆసరికిపు సకమును తెలివదును

విరువాదా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ.
పోస్టువాక్సు 167, మద్రాసు

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియింప బడిన ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

1. చిత్రనళియము. (2) పాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళార్జునియము. ధర ప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

అనేకనాటకముల ఉత్తరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 కలయువా రీకింది ఆద్రస్సులకు వ్రాసి కెప్పించుకొనవచ్చును రహావిలాసము ద్రాక్షరశాల, బల్లారి.

యం. నరసయ్య. "మారుతి నివాసం,"

28, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

ఆశ్విని అందుకంపెనీ,

త్రాకువే మద్రాసు.

మూర్తి అందుకంపెనీ

తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్ట్ జి 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయిమిడ మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జినిసిగా తో నాద్రిగబడి యుండును. ఇది 4 ముట కండమై కలక్షిగ మును, డబ్బులూఫ్ అను గ్లాసు దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. వెల్వెముత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీను నుండి

మాకై తయారుచేయబడినది. కాని నెవరియొద్దను జిక్కదు. ఒకరొక్కరును తియుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంది తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున వెలియును ఇదివలె కానేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి కెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున కనేకులు కొని గుంతసిందిరినన, వేటుమాట తెందుకు ! సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్సు నెం167, మద్రాసు

నాగరపువస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచే వేనవేలు.

దియ్యబడిన పతకము.
యోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలపులకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయకుండుగాదు.
ప్రతియింట నుండ దగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్నిచోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమంకులవలన మోసముగలుగును
పంచభావ చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము
అంజకశబ్దనుంతమునగల
నకలుమండుగాదు.
తలనొప్పులు, వాయుప్రసోపులు, పార్శ్వ
పుర్రోపులు, కీళ్ళపోలు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు
వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.
చక్కని డబ్బీతో సహా
సీసా ౧కి 8 అణాలు.

వాడని వారుండరు.

ఇది అమృతాంజనము డి పో, ఇ

౧౦౯, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి. ఈ. కె. రి. తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

ఆర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

అరఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అరఖులుదీయు మసాయములను ఆయరఖులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, బెలుపుమంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలక లే, గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసాధారణముగల వల్లెూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడు.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప చెలియగలదు.

వల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 2-0-0	6. వన్దికర్మము.	రూ. 0-4-0
2. వధ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. శల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునండి 1915
5. శల్పశాస్త్రము.	" 0-4-0	10. ముక్తత సంహిత.	చరకము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజీ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాభి:—
12, తంబుశెట్టి వీధి, } వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.బి.వి.
156, బ్రాడ్వే. }
85, ఆచారప్పక పిడి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వుత చందాదారులకు మాధవనివాసము శల్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయి 5 నాలుగంటా తగ్గింది యియ్యబడును.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామంచును వాడిన తోడనే శరీరములో సుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టుకుమందు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి (తాగుటకు మందు) వాగవల్లితైలము వైచిత్రకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గళక. ఫనసవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No, 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి చూచికొనిన మోగము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుశెట్టివీధి, చెన్నపట్నం.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల పోపులను మదరాసు రాజధానిలోఁగి అన్ని కంపెనీలకన్న చుకంపెని గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు కేము యవ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

<p>№ 100 (detachable) (కలెముగల, కలెము లేని) 2 బర్నరులు సహా యివ్వబడును. ఊరు బల్లెలదిరుగు నట్టి యుద్ధోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయ 6</p>	<p>గమనింపుడు.</p>	<p>№ 11 (detachable). చాలాబలిష్ఠమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. టిక్ పెట్టె సహా వె. రు. 9-8-0</p>
<p>№ 05. 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది</p>	<p>№ 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు 8.</p>	<p>№ 0. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడుపు లుగియు టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 5-8-0</p>

కే. ఎస్. పి. వే. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్తవ్యము ప్రత్యేక పుస్తకము యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే జేపనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్తి మముగలదు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు రోకింటిలొ ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్తి మముగలదు. జేయెల, శివెల్ పాకమునకు కావలసిన యాత్రుగలదు. ప్రతియంట నుండేతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికో లైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పుటియెండు జేయిన్నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్థావకపు పడతెయొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికో లైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చుతో 3-0-0. మాలిగమము:—

మైర్ వాచ్ అండ్ కంపెని 45 మల్లాసా హెలు వీధి మదరాసు.

శుక్లనష్ణము

గుణమీయనిచో

సాము, తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

జీరరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

రసప్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్బల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. చులబద్ధము మానును. రక్తము పుష్టిజెందును. ఆకలి హెచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుశెట్టివీధి, చెన్నపట్నం.

75 278 562.

అధ్యక్షులు ప్రార్థనాభిషేకాన్ని సమన రాజభక్తిని సం
గ్రామస్థితిని వివరించుచు అచిరకాలమున నాంగ్లప్రభుత్వము
వారికి విజయము కలుగుగాకయుని వైచయనుప్రార్థించి హాస్తింజి
ప్రభువుగానికి లిగిన పుత్రమరణమునకు సావధానిని వెల్లడిం
చి. భారతీయులను రక్షరంగమున కంపింపదులకు శ్రీవారికి
వందనముల వాచించి. భారతీయులగవరచినయధోభ్యాస
మునుగురించి అభ్యాసదేశ మెవలేని యుత్సాహము ప్రయోజన
కారికావనియు రక్షరణముననే ప్రభుత్వము వారిభ్యాసము
లేనివారిని స్వీకరింప మకుట యుక్తియు క్తమనియును నుడు
వుడు నిటు చెప్పి. మనదేశములో శాస్త్రవంతులగు వారు
వెక్కుతొలవాడుకల. అట్టిదేశముల పూర్వపురిత్ర వారి
బాహుబాగును శాస్త్రసాహస ప్రతాపములను పేకొల్ల నాలు
చున్నాగాని వెక్కుతొబ్బములకుండి యుద్ధపరిగమునును
తప్పియుండుటచే తగినయభ్యాసముండినగాని మనము ముగ
సరిగ పాఠశాలము. అందునను విశేషములో మన కలవాటులేని
శిల్పిగతులలో జరుగు ప్రస్తుత సంగ్రామము కంటిసంగ్రామ
మున మనమేమియును పని చేయగలిగియుండదు. కాన నట్టి

వీర లక్షణములుగలవారికి తగిన శాస్త్రవిద్య చేర్చుట యవసరముగాన న్యుచ్చంద నైసిఖలుగ నుండగోరు దేశయులకు ప్రభుత్వమువారికి సౌకర్యముల నొనర్చుచు నేను తలంచెదను. మనదేశమును కాపాడుట కధికమగు వ్యయమునకును ప్రయోగమును పా ప్రభుత్వమువారు విటిమీరులనుండి తెరిచి దేయఁజేయును పంపకలసినవారై. మనదేశములకే వారికి శాస్త్ర విద్యాభ్యాసమును కలిపించియండినచో నిట్టి వ్యయప్రయోగ లవసరములేక పోయియుండును. ఉత్తర హిందూస్థానమున కర్జునప్రభువుగా శివరాచినీలిని దక్షిణ హిందూస్థాన మునగూడ జమిందారుల ప్రత్యక్షమున బం దు గుంతు ను ప్రత్యేక వైద్య మొక్కటి ఏర్పరచ బడవలయునను విషయ మును శాసనసభలో మన ప్రతినిధు లొకరు ము చించి యున్నాడు. దానినే నేను గూడ మరల నుడువుచున్నాను. అట్లు శాస్త్రవిద్య చేర్చుచినచో చాల విపరీతములగు నుండగలవారు మనలో పెక్కుమందిగలరు. ఈవైద్యమునకు ప్రభుత్వమువారి శిష్యమును వ్యయ మవసరములేదు. గృహములు ఆయుధములు మున్నగువాని నానవించారులే భరింతురు. సమయము నైకోపా నైకోవ్యయము చే వారికి శాస్త్రవిద్యను చేర్పించుటమాత్రమే ప్రభుత్వమువారి కొనర్పదగును. యుద్ధములేని సమయంలో సత్తర హిందూస్థానమున నీవైద్యము రాజప్రతినిధిగారికి మూలబలముగనుండి యుత్పాదించుటలో శ్రీవారి ననుసరించుచుండునట్లే. ఈరాజధానిలో గూడ నీవైద్యము శ్రీగవర్నరుగారికి మూలబలముగనుండి వారి ననుసరింపదగును. మఱయు నే దేని ప్రమాదము కలుగకుండ హిందూ దేశముండలి సముద్రతీరమును కాపాడుటకు ఇంగ్లాండు నాకాదేశములోని 2-8 యుద్ధ నాకల నీచేశమునకు పంపుట యవసరము. అట్టి యుద్ధనాక యొక్కటియైన మన సముద్రతీరమునన్నచో ఎమెనశాక యటుల చెలరేగుట తటస్థింపకపోయి యుండునుగాన నీవిషయమునుగూడ ప్రభుత్వమువారి చనుకూలముగ గమనింతురని తలంచెదను.

నీటిపారుదల శాస్త్రప్రతిపాదక సభ్యుని ఛోరజీవిట్టి వాలోసంగిన వ్యవధివలన ప్రయోజనమేమియును కలుగునని తోచదు. అయిన నందులను గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞానము లంపడుటచే కొంతవరకైనను పని జరుగవచ్చునని తోచుచున్నది.

ఎన్టీల్లులూడు ఆర్థిక పరంగాన నీటిపారుదల సమస్యలకు కనబడదు. మరియు తటాకగర్భభూములను గూర్చి మన కనర్థముగూడ నీసవరణమునకు కలుగుచున్నది గాన దీనినిగూర్చిగూడ విజ్ఞానము చేయబడినది. అని అభ్యర్థుడు పశ్యి నించిన పిమ్మట బొమ్మిలి మహారాజా గారు రావీలు లేక పోవుటచే వ్రాసిన పంపిన వ్యాసమును చల్లపల్లిరాజాగారు చదివెరి.

అభ్యర్థులగు శేంకటగిరిరాజాగారికి గౌరవవిరుదము నొసంగిండులకు ప్రభుత్వమువారికి వందలముల నొసించుచు రాజాగారి యష్టతను కొనియాడుచు రామభద్రశాయాడు గారిక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెరి.

నిరీక్షణముగను గూర్చియు ప్రాంతయులకులకు గ్రామోద్యోగులవై నుండవలసిన అధికారమునుగూర్చియు ఎన్టీల్లులూడు ఆర్థికముగూర్చియు, ఈసంఘమువారి పక్షమున నొక ఆంగ్లేయీమానిక ఫ్రీక్ శివ్వరమునుగూర్చియు సంఘోద్యోగులను గూర్చియు, తీర్మానములు చేయబడినవి. సంఘోద్యోగినిగూర్చి వాచ్చూరురాజాగారి కొసంగినమాచనలు గల ప్రక్రియను కార్యదర్శిచదివెరి. అందునుగూర్చి చందాలు మార్పుపడరాదని తీర్మానముచేయబడినది. తక్కిన మాచనలను మేనేజింగు కమిటీవారిలోంచి ముందుజరుగబోవు సభలో తెలుపవలసిన నీతి గూర్చించబడినది. దక్షిణవైదికుల వాదలను విడిచియు మరణము అట్టిన్ను గారు వ్రాసిన యుక్తియు చేయవలసినది. సంఘమువారికితమున ఆర్థిక శివ్వరమాచనలను పంపుటతీర్మానింపబడినది.

నేను చెప్పిన వైద్యకాలా నాకకు ప్రతి నెలకును 500 విద్యార్థులవైద్యమున వినియోగింపబడు చందాలనియ్యవలె నని అభ్యర్థులు కోరుచు నుపన్యసించెరి.

జమిందారి వైద్యము చేర్చుచుండు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచు ఈవైద్యమునకేరడలచినవారులేమి వేర్లను తెలుపవలెనని సభ్యులను కొందరు నొకతీర్మానము చేయబడినది.

ఒకవిండు:—వీడినీ అచారం ప్రాంతయిట్టిన్ను శ్రీ వి. వి.ఎస్.ఆర్. పోస్టుగారు. 2వతేదీమంగళవారము నాడు లేడిను రిక్రియేషన్ డిప్యూటీని సభ్యురాలైన క్లబ్బు మండిమున మితాహరవిండు చేసెదరు.

పట్టణ నిర్మాణము

శనివారము నాడు (8-2-15) పగలు 11-గంటలకు చెన్న పట్టణమును గూర్చి ప్రాధెసరు గడ్డిను గారిలుల నువ్వయ సిందిరి. శివవిద్యాలయము వా శివరాచిన యుపన్యాసముల లో నిదియే కడపటి యుపన్యాసము. చెన్న పట్టణ పటమును అయిదుచోగానుకకు సమీపము నున్న పల్లెగుడెనలపటమును చూపి పల్లెగుడెనున కొన్ని పూలచెట్ల కక్క డక్కడ కేమట వలను పారిశుద్ధ్యమును చక్కజేయు కొన్ని ఏర్పాటుల కలనను దానిని పాపచేయుట కవకాశములు కలవని అయిన నుడివిరి. చెన్న పురిలో చేయున్న గ్రామములను విద్యార్థు లప్పుడప్పుడుపోయి చూచుచుండ దగును. వానిలో కొన్నిటిలో మహమ్మదీయులను మరొకొన్నిటిలో హిందువులను హెచ్చుగ నుండురు. పరిసరగ్రామములను గమనించిన గారి పట్టణమును పూర్తిగ గమనించినవారము కాజాలము. వా కవకాశ మున్నచో నేను కొట గల ప్రధానపట్టణమును రాజపాటను చేయున్న పరిసర గ్రామములను సాగు బడి భూము లగపవరకును గూడ చూడ గోరెదను. నేలము కోయింబుత్తూరల కన్న చెన్న పురి చాల పెద్ద పట్టణము గాన నీ మహా నగరమున గ్రామముల రీతి నున్న పేటలను ముందు పరీక్షించి అచట చేయబడ వలసిన సంస్కరణము లారంభించి క్రమక్రమముగ పట్టణ భాగముల కేగెదగును. గృహ విరహితముగ నుపవనముకన్న నట్టి గ్రామముల ఛాయాపటములను విరివిగిత్తియుట కవకాశ ముండ గలదు. అట్టిగ్రామములలో ప్రజలకు దీర్ఘోపన్యాసము లొసంగుటకుం ప్రయోజనములేదు. స్వయముగచేసి చూపించుటవలన చక్కని ప్రదేశములను ప్రదర్శించుటవలనను వారు తమ సవాసముల నభివృద్ధి నొందించుకొనుటకు వారికి బోధింప వలసియున్నది. అందులకొక యుత్సవము నేర్పరపదగును. అటులే తోటలను హెచ్చించుటను పండ్ల సాగుగ పండించుటను గూడ నవకాశము కలుగగలదు. పండ్ల సాహారముగదినుటనభ్యసింపబడుటలన రోగములు నివారించ బడుచున్నవిగాన నీపద్ధతి వలనవైద్యకాలాలు తగ్గింపబడి తోటలు హెచ్చింపబడవచ్చును. ప్రస్తుతము వాధకరముగనున్న ప్రస్తావమును నిర్దేశానికి బదులుగా పూలచెట్లనే కలకొండ చేయవచ్చును. గృహనిర్మామనకు సహాయమునరింపు వారికి శివరాచినచో గ్రామములలో క్రొత్తక్రొత్త ఇండ్లు నిర్మింపబడుటకును, దడిగోడలు మట్టి గోడలకొందను మట్టిగోడలు రాలిగోడలకొందను పూరియిండ్లు పెంకటిండ్లకొందను మారుటకునుగూడ నవకాశ ముండగలదు. స్వలాభమును స్వోక్తార్థ యును స్వవిఖ్యాతియును గోరకుండ సామ్యముగ సక్రమముగ చిన్నచిన్న కార్యములను చక్కచెట్టు వారెందరో కావలసియున్నారు. కాన నట్టికార్యమును విద్యార్థులు పూసదగుదురని ప్రాధెసరుగారు నుడివిరి.

చెన్న పురిలోనున్న చెరువులను నూతులను పూర్వపుటను గురించి యొకరు ప్రాధెసరుగారి నడిగిరి. ఉష్ణదేశములలో వాపీకూపతటాకములను పూర్వరాదనియును వానిని పుణ్య ప్రాదములుగ శివరాచిన, వాని పారిశుద్ధ్యమునకు భంగము కలుగకుండ నుండున యును. అట్టివి పెక్కుచెరువు లున్న పెక్కుమంది యొక్క దాని నే వాడకుం డ నుండు రనియును అందు వలన నవి చెడిపోకుండ నుండుననియును, కొన్నికొన్ని మిక్కిలి చెడ్డస్థితిలో నున్నవనియును వెనుకటి కర్మల క్రిమిసంహారక క్రియలేయనియును మరల నట్టి సిలి రానున్నదనియును ఇప్పుడు ప్రపంచమందంతటను పారిశుద్ధాందోళనము ప్రబలియుండుటయే దీనికి నూచనయనియు వాయన నుడివిరి.

చెన్న పురిలో రసాయన పదార్థములను చేర్చుటవలనను చేవలను వాతులను పెంచుటవలనను వానిని వాగుచేయవలె ననిరి.

గృహనిర్మాణ స్థలములో మూడవ భాగము బహిరంగముగ నుండవలెనని పురపాలక సంఘమువారిశివరాచిన విషయమునుగూర్చి మరొకరు ప్రాధెసరుగారిని ప్రశ్నించిరి. గృహ నిర్మాణస్థలమున మూడవవంతు బహిరంగముగ నుండవలెనట విశేషముగాను స్థలమును రి భాగములచేసి వానిలోనొక భాగముననో మాత్రమే గృహమును నిర్మించి తక్కిన రెండు భాగములనుగూడ తోటకొండను దొడ్డికొండను వాటికొండను బహిరంగముగ నుంచుట యావశ్యకమనియును హిందూదేశ మందలి స్త్రీలు తరుచుగ నిండ్లకడనుండువారుగాన నిది చాల నవసరమనియును నుడివిరి.

చెన్న పురి పట్టణముపర్యాటక నిర్మాణము.

నిన్ను (8-2-15) సాయంత్రమున జనరలు హోస్టి టాలును ఎదుటనున్న అడవుపార్కులో శంఖుస్థాపనోత్సవము జరిగినది. ప్రత్యేక మందుకొరకు. వేయబడిన పందిరిలో రైల్వేయోద్యోగులు వర్తకులు మున్నగువారు పెక్కుమంది సమావేశమైరి. సాయంత్రము 4-15 గంటలకు శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారును ప్రభ్యుగారును విచ్చేసిరి. రైల్వేపేటెంటు ఏ. బి. వ్రైలింగెగారు శ్రీవారలకు స్వాగతమొసంగిరి. సభాకాలలో డిమాండ్ కన్వీక (చిన్నచిరుత) శ్రీవారికి పుష్పగుచ్ఛమును సమర్పించెను.

శంఖుస్థాపన మొనర్చు శ్రీవారిని గోరుచు ఏడెంటుగా రిటుల నుడివిరి. ప్రధానకార్యస్థాన మొకటి చాలనవసరముగ నున్నది. 15 సంవత్సరములక్రితము రాయపురములోనే మరి యొక కార్యస్థానమును నిర్మించి ప్రస్తుతమున్నవానికి వంతెన వలన కలుపుట కిద్దేశంప బడినది గాని పెక్కుకారణముల వలన నీ లి పి చేయబడినది. రాయపురము మారు మూల యగుటచే నెంట్లలు నైషను సమీపముననన్ని కాళింపవారిని సరిపడునట్లు లోకొమోటిపు గాక పెద్దభవనమున కట్టించుట కుద్దేశింపబడినది. మొదలు భూమిలోత్పత్తి 20 అడుగుల ఎత్తున ఇనుకపోసి దానిపైని 8 అడుగుల ఎత్తున కంకర పోయింపబడినది. 500 టన్నుల ఉక్కుకడ్డిలు చించబడి 168 వేల ఘనవాదముకంకరలో పాలి పెట్టబడినది. ఈపనియంతయును 7½ నెలలలో ముగిసినది. ఈ మందిరము లండను నగరములోని నెంట్లపాల్కు కెడ్డీద్రుల భర నమతో సమానముగ నుండును. 1½ యకరముల వైశాల్యముగలిగి యుండును. అవధి 82155 చదురుపుటకుగులు ప్రధానసాహ నపథమున కిట్లు పూలను 60-80 అడుగులు వైశాల్యముగల పెద్దపథములను నిర్మింపబడును. చిత్రములగు పూలచెట్లును మొక్కలను నాటబడును. ప్రధాన సభాకాల 40 చదరపు టడుగుల వైశాల్యమును కలిగియుండును. రెండవ యంతస్తున 40-22 అడుగుల వైశాల్యముగల సభాస్థల మింకొకటియుండు ను. ఈస్థానము క్రయము 5 లక్షలు. నిర్మాణమునకు 18 లక్షలగును. మొత్తము 23 లక్షలగుననియును 1917-1918 సంవత్సరము ల నాటికి పూర్తికావచ్చుననియు నూహించుటకు చున్నదని ఏడెంటుగారు నుడివిరి.

శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు గారిలుల నువ్వయసిందిరి. ఏడెంటుగారు చెప్పిన విషయములను బట్టియు భవనపటమును చూచుటకుబట్టియు మనపట్టణమున మరియొక మహాన్నత సాధమి ప్రబలునని యూహింపవలసియున్నది. 1840 వ సంవత్సరమునరైల్వేలను పెంచువిషయము చెన్న పురిలో నాలో చింపబడినది. అప్పుడు డైరెక్టరుల కోర్టువారును కెలెబ్రేలు బోర్డువారును ఇంగ్లాండుదేశమున సర్వాధికారులుగానుండిరి. వారి కీవిషయము విన్నవించబడిననుగూడ వారామోదించుట కచ్చమైనది. గాన 1845 వ శివరాచిన వర్తకసంఘమువారు విఫలము కావలసివచ్చినది. 1852 వ సంవత్సరమున మొదట మదరాసు రైల్వేవారికి కంట్రాక్టు ఇయ్యబడినది. మగచటి సంవత్సరము పశ్చిమ భాగమున మొదటివరుస చేయబడినది. తదాదిగ నీ పనులు వృద్ధినించుచున్నవి. 1901 వ సంవత్సరమున మదరాసు రైల్వేవారు ఈస్టుకోస్టురైలును పుచ్చుకొనిరి. 1917 వ సంవత్సరమునాటికి మదరాసు రైల్వే వారు 1600 మైళ్ల యనుపదారికి యజమానులుగ నుండిరి. పిమ్మట మదరాసు సదరను మరాటా రైల్వేసంయోగసంఘ మేర్పడినది 3000 మైళ్ళ ఇను దారికి వీరు యజమానులుగా నుండిరి ఈ సంఘముయొక్క ప్రధాన కార్యస్థానమునకు నే నిపుడు శంఖుస్థాపన మొనర్చబోవుచున్నాను. ఇంకనుగూడ నీ ఇకపవారి గారు విస్తరిల్లు కవకాశము కలదని నుడువుచు శ్రీవారు శంఖుస్థాపన ముచించిరి. 2½ టన్నుల బరువు గల పునాదిరాయి గలగ చేయబడినది. దంతపుడికిగల వెండి లాపీ శ్రీవారికి భావకచిహ్నముగ సమర్పించబడినది. పిమ్మట వేరొక కాలయందు మితాహర విందొ సంక బడి ను. బ్యాండు వాయింపబడినది.

స్థానిక వార్తలు

ఫిబ్రవరి నెల సభాదినములు.
 10-వ తేది సభవారము
 మృగమాంసము, పరిగికింద 3-వ ప్రైలు
 రాతియొద్ద సమావేశము (సా. 6-15)

11-వ తేది సభవారము
 వైద్యకళాశాల, బహుమానములు పంచివెట్టబడును సా-5
 సెయింట్ జార్జ్స్ హామ్స్, సాంవత్సరిక
 సమావేశము, మ్యూజియము ఖరీదు సా. 6-0

12-వ తేది శుక్రవారము
 సెయింట్ జార్జ్ ఆంబ్యులెన్స్ పోటీపరి
 క్షుణ్ణ, విలెండు ఆస. 8-15

13-వ తేది సోమవారము
 మదరాస్ డామెటిక్ సాల్వేజ్, మ్యూజియమ్
 ఖరీదు సా. 9-30

కాలమానస్థితి.---నిన్న సభికోష్ఠస్థితి 85 మాత్రలు,
 అధిమోష్ఠస్థితి 68 మాత్రలు

పోకలు.---మొన్న సాయంకాలము గౌ. దివాన్
 బహదూర్ పి. రామభద్రనాయకుగారు కొడయకనాలునకు
 తైలుదేరి వెళ్లిరి.

దీపముల వెళ్.---శే.కు శే.పు సాయంకాలము
 6-42 గంటలకును, ఎల్లంటి సాయంకాలము 6-48 గంటలకును
 దీపములు వెలిగింపబడెను.

సర్. హెర్బల్స్ స్టవర్లుగారు.---నీలగిరి, కోయం
 బత్తూరు ప్రాంతములకు పోయియున్న సర్ హెర్బల్స్ గారు
 శే.పు తైలువారి 6-50 గంటలకు పిన్నపురికి చేరుదురు.

వెస్టియన్ మిషన్.---తిరువల్లి శ్రీ. జి.లో చిరకా
 లముగా పనిచేయుచున్న వీరదండవలు మొన్నయింగ్లాండునకు
 తైలుదేరిరి. వాస్తావ్యము ఆప్రకాశ్యదంపతులు పనిచేయు
 చుండురు.

గవర్నరుగారి ప్రైవేటు సెలవే.---సి. బి.
 కాటిరెడ్, వి.సి. ఎస్ గారు జ్వరపీడితులై మంచముపట్టివారు.
 ఎచ్. జి. ప్లాక్స్; వి. సి. ఎస్, సి. వి. ఇ. గారు వారి పనిని
 కూడ చూచుచున్నారు.

ఒకత్తోటవిందు.---మొన్న యథరాష్ట్రము పి.ఎస్
 శివస్వామయ్యగారు ప్రాథెవర్ పి. కెడ్డిగారికి వింకోసంగిరి.
 అతిథులలో పాల్గొనుటకు గూడ నశేతులు గలరు. ప్రాథె
 సరుగారికి మనఃపూర్వకమైన యతిధి సత్కారము గావింపఁ
 బడెను.

వైద్యకళాశాల.---యథాప్రకార మికళాశాలకు
 సంబంధించిన యీ సంవత్సరపు పతకములును బహుమానము
 లును వచ్చిది గురువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు కళా
 శాలాభివేషమున పంచివెట్టబడును. గౌ. పి. జి. కార్వూగారు
 ర్గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వైట్ హెడ్ దొంగగారు.---మదరాసు లార్డు బి
 వప్పుగారి భార్య బ్రదరముతో బాధపడుచున్నది. మొన్న
 బివప్పగారి కోరిక ననుసరించి యామె 100 రోగ్యమునిమిత్త
 ము తేవాంపేట సెయింట్ జార్జ్ కెఫ్ డ్రులలోను పట్టణమందలి
 తక్కిన చర్చిలలోను ప్రార్థనలు జరగెను.

కాన్వల్షన్ యూనియను.---కడవిన శనివారము
 నాడు ఎగ్జ్యూక్యూటివ్ జరిగినసభలో, "వేసేలకై ప్రవుడమగా"
 నని జి. కందసామిపెట్టిగారు వ్రాసిన వ్యాసమును ఖండించుచు
 తామెక చిన్నపు స్రవమును ప్రకటించుచు చక్కెరగారు ప్రతి
 పాదించిరి.

రాజధాని కళాశాలలో త్రైవిజ్ఞానసంఘము.---
 శే.పు సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రసంగ సభాభవనమున ఏ
 నుబ్రహ్మయ్యగారు "తత్త్వవిజ్ఞానోద్దేశమున, తద్భవమును,
 సాంఘికజీవితమునకు దానివలన ప్రయోజనమును" గూర్చి
 ప్రారంభోపన్యాస మొనంగెదరు. గౌ. పి. జి. కార్వూగారు
 ర్గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వృత్తాంతములు.

లేడ్స్ డిపో, మదరాస్ వార్త.---వర్షాన
 రాడిగారినిధికి రూ.1,000లు విరాళము నొసంగి.

కుంభకోణపు దేవస్థానము.---రామనాథ
 పురము రాజుగారు మెంబరుగా నొప్పు కొనుబడిరి.

మోటారుబండి తబ్బురుపట్టాలుదొరకెను.---
 చెన్నపట్టణము - కాచీపురము రోడ్డుమీద రెండు పట్టాలు
 పోలీసువారికి దొరకినవి. అవి పూనపల్లి పోలీసుస్టేషనులో
 నుంచబడియున్నవి. సాంబాదారులు పోలీసువారికి తెలియఁ
 బడిన వానిని తీసికొనఁచుచును.

ఒక ప్రత్యేక దానము.---జనవరి 1-వ తేదిని గుం
 టూరునందు జరిగిన జయవరపు ఆదిత్యయ్య శ్రేష్ఠిగారి యు
 త్రక్రియలకు పునస్కరింపఁకొని గుంటూరులోని దానసమాజ
 మున 62 మందికి పిండివంటలతో యన్నదానమును వస్త్ర
 దానమును చేయబడెను. సమాజమున నుపయోగింపఁబడు నిమి
 త్రము 50 యిత్తడిచెంబులుకూడ దానము చేయబడెను ఇవి
 గాక, శ్రేష్ఠిగారు తమవిల్లులో సమాజమునకు రూ.50 యన్న
 పట్టు వ్రాసియున్నారని తెలియుచున్నది.

విశ్వబ్రాహ్మణ శ్రీ పునర్వివాహము.---ఈ నెల
 6-వ తేది వరకు 11-గంటలకు తెనాలి పురమున నొక విశ్వ
 బ్రాహ్మణ శ్రీ పునర్వివాహము మిగుల వైభవముతో జరుపఁ
 బడెను. 25-సంవత్సరములు వయస్సుగల వీరయప్పా
 చారి అనువాడు. వధువు 15-సంవత్సరముల వయస్సుగల జగ
 దంబ అను బాలవిశింతువు. వీరు తెలంగాణపుర నివాసులు.
 ఈ వివాహముతో నింతవరకు తెనాలిపురమున ఆరు విశ్వ
 బ్రాహ్మణ శ్రీ పునర్వివాహములు జరిగియున్నవి. ఈ వివా
 హమునకు వధువుయొక్క తండ్రి, సోదరులు మొదలగు బంధు
 వ్రులనేరలు వారివారి కుటుంబములతో వచ్చి మామూలు
 వివాహములలో వలెనే శుభకలను జరిపియుండిరి. ఈ వివా
 హమునకు మ. రా. రా. శ్రీ, చేతపూడి జోగి నూర్యప్రకాశ
 రావుగారు ఆచార్యత్వము వహించిరి.

గుంటూరు అన్న దాన సమాజము.---ఈ పురమును
 1-2-18 తేదిని శ్రీ గుంటూరు అన్న దానసమాజమున సేరిట
 నొక సమాజము స్థాపించుటెను. ఆ తేదీనండి 28-2-18 తేదీ
 ఆఖరువరకు సమాజము క్రిందచేయించిన యన్నదానములు 69,
 ప్రత్యేకపున్నదానమును ధర్మాత్ములగువారు చేయించినవి,
 మొత్తం 778 జనము 46683 భోజనమొనగబడెను. సాంవత్సరి
 కోసిన మిశ్రాఖరులలోగా విమర్శకుని నితీతికము వచ్చిన
 వేలకు నేరుగును. 1-3-14 మొదలు 31- 2-14 ఆఖరువరకు
 సమాజమువారు మామూలుగా చేయించుచున్న అన్నదాన
 ములు 1091 ప్రత్యేకపున్నదానములు 22, మొత్తం 1313 కి,
 జనము 6159 కి భోజన మొనగబడుచున్నది 1915 సం. జనవరిలో
 సమాజమువారు మామూలుగా చేయించినవి 9, ప్రత్యేకపు
 అన్నదాన మొత్తం కటి, మొత్తం 103, జనము 5815, భోజన
 మొనగబడెను.

ఈసమాజము యొక్క పురోగతికి ధర్మమొనగ
 పున్నాత్ములు నీక్రిందవ్రాయించిన కార్యదర్శులలో నెవరికై
 నను వా రయ్యకొన్న ధర్మమును పంప వారి తులు.
 కార్యదర్శులు.---స్వామి హనుమంతరావు, లక్క రాజు
 వేంకట సరిసింహారావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

పేదలకేడాది విందు.---రెగ్డెడ్ సుదేహులు
 విద్యార్థులకు న్యూటన్ ప్రెయర్ ఆండ్ రిడింగ్ హాలు
 ఇన్స్టిట్యూషనునకు సంబంధించిన పేదవారికి కడవిన శని
 వారమునాడు ప్రాణాన మండితాయమున భోజనములు సెట్టె
 బడెను; వస్త్రము లియ్యబడెను. ఈ విందు వెల్లెవులకుగాను
 కింగ్ ఎన్డ్ కంపెనీకి సంబంధించిన సి సామాన్యము సెట్టి
 గారు. రూ.200 లు ధర్మముగా నొసంగిరి.

మదరాసు గోల్డ్ యేను.---ఈనెల 16 వ తేది
 మంగళవారమునాడు జనరల్ మీటింగుజరుగును. కార్యక్రమ
 ము.---పి. ఎమ్. అప్పాసామిశ్రేణిగారును గౌ. డాక్టర్ టి
 ఎమ్. నాయరుగారును మీటింగులకు హాజరు కాకపోవుటచేత
 తమపదవులను పోగొట్టుకొని వారిని ప్రెసిడెంటుగారు రిపోర్టు
 చేయుదురు. మదరాసు ఎలక్ట్రెక్ సప్లయ కార్పొరేషను
 వారిలో పిల్గులలో దిగుములు చేయవలయునను తాము చేసి
 కొన వలసియున్న యగ్రి మెంటు విషయమునుగూర్చి యాలో
 చింప బడును.

వారావరణస్థితి.

చెన్నపట్టణము ఫిబ్రవరి 9; ఉదయము 8 గంటలు.
 బంగాళాఖాతముయొక్క వైభాగమునా యభారము
 తగ్గి రాజధానిలో వృద్ధియైనది. మధ్యరాష్ట్రమునా యభారము కి
 టకములలో తక్కువను, మైసూరు, దక్షిణమంజులము, దక్క
 నలలో విశేషముగను కలును. తూర్పుతీరమున, చెన్నపుర
 కును 2 గజిపూట కడిమి, సామాన్యస్థితికి తక్కువగను, తక్కిన
 పోట్ల నెక్కువగను నున్నది. సామాన్యముగ రాత్రిపూట
 కడిమి యెక్కువగనే యున్నది. తూర్పు తీరమునందు నాయా
 చుండలమున లేకున్నగను, కొండప్రాంతముల నెక్కువ
 గను కలదు. ఒక సింహళములలో తప్ప మేఘము లేవు.
 కొలంబోలో కొద్దిగ వర్షము పడినది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను,
 వారావరణకాశ్రుజ్ఞుడు.

ఫోర్ట్ సెయింట్ జార్జ్ గెటెలు.
 చామగ్గకోట యూనియను.---సభాసభాగ
 తిరువలికొమాండూరి ఆనంతాచారిగారికి, ఆయురలో మద
 రాసు టవున్న న్యూసెన్న ఆస్పత్రింద జరగు శరీరములనువిచా
 రించు నిమిత్తము నిరూపితమైన మూడవతరగతి మేజిస్ట్రే టుధి
 కార మియ్యబడెను.

రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటులు.---కొన్ని నిబం
 ధనలకు లోబడి, గంటామజల్లా తక్కువ డిప్యూటీ తహసీ
 దారు నిప్పని శ్రీమన్నారాయణమూర్తి పంతులుగారును, కర్నూలు
 జిల్లా గూడూరు డిప్యూటీ తహసీదారు ఈశ్వరకాశ్రీ
 కృష్ణమూర్తికాశ్రీగారును, గోదావరిజిల్లా ఆలమూరుస్టేషనరీ
 సబ్ మేజిస్ట్రేటు బండివెంకట శ్రీహరి రావునాయకుగారును
 రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపఁ బడిరి.

చిడికాడ కోయ్యూరురోడ్డు.---ఈరోడ్డు వేము
 టకు కావలయు భూములను సంపాదించునిమిత్తము గోలు
 కొండ తహసీదారుగారి కధికార మియ్యబడినది.

కోర్టు విషయము.

[స్వామయ్య: కుమారస్వామి కాశ్రీగారు.]
 నెవక విచారణ.

పూనమల్లి కెటోస్కెంటు ఆఫీసులో కొన్ని రికార్డులకు
 తగలబెట్టి కొన్నిటిని వొంగలించినందులకు కమిట్ కాబడిన
 ఆల్బర్టువెడ్డర్లువాకర్ ఆను గవర్నరు మీద లేబడిన దావా
 విచారణ మరల ప్రారంభమయెను.

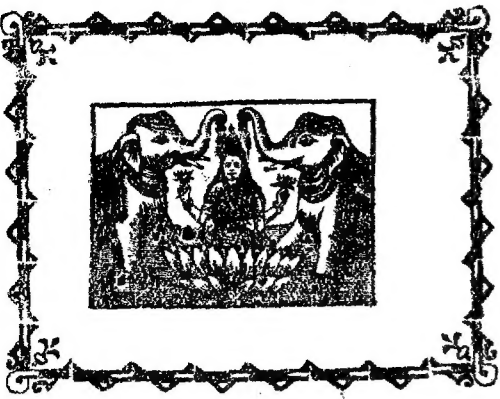
జూరరు. డబ్ల్యు. పి. వాలెస్ (ఫోర్మర్), పి. కింగ్,
 ఎస్. భాగ్యం, ఎల్. గణపతిశిల్, వి.వెంకటమొదలియారు
 సి.సి.ఉడ్ సా. వెక గాఖలు.

విచారణానంతరము జూరరులలోంచి ముద్దయి దోష
 నుడెను యల్లిప్రాయ మొసంగి. స్వామయ్యగారిగా రాజుభి
 ప్రాయమును ఆంగీకరించి ముద్దయికి మాడు సెంటు కరిగియును
 విధించిరి.

ఇట్టి శిక్షమునకే యీయద్దమిద లేబడిన మరియొక
 దావాను క్రొక్క ప్రాసిక్యూటరు గారు రద్దీచేయించుకొనిరి.

ఇంతటితో సి సెవక విచారణ ముగింపునకు వచ్చెను.

శ్రీ శేషులగు సుల్తాను మొహిద్దీనుగారు హేబుగారు
 రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగానుండి యుపకారవేతనమందు
 కొనిన నుల్లానుమొహిద్దీను సా హేబుబహదూరుగారు చెన్నపు
 రిలో ఆమీరుమహిల్లకెదుటన్న స్వగృహమున ఈనెల 7
 వ తేది ఆదివారమునాడు రాత్రి 10-15 గంటలకు కీర్తిశేష
 లైరని వ్రాయుటకెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరుమహమ్మ
 దీను సంఘమునందు నున్ననీడపురుషుల యుండిరి. వీరు 1847
 వ సంవత్సరమున పట్టణములకును జననమొందిరి. 20 వ ఏట
 నీవామ కమిషనుగుగారి కచేలో శిక్షగా మొదట ప్రభుత్వ
 నేవనారంభించిరి. 1864 వ సంవత్సరమున డిప్యూటీమజిస్ట్రేటుగా
 నియమింపబడిరి 1886 వ సంవత్సరమున ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రే
 టుగా నియమింపబడిరి. 1903 వ సంవత్సరమునరెండు గూడ
 నాయుడ్యోగముననేయుండి యుపకారవేతనమును స్వీకరించిరి.
 ఈకాలముననే వీరు 2వ తరగతి యధికారమునుగూడ బడసిరి.
 ఒకసారి మొదటితరగతియధికారిగూడ పనిచేసియుండిరి. వీరు
 పదిత్ర నిర్దాంధిక జీవనులగుటయేగాక ప్రజోపయోగకరము
 లగు నెక్కువయములందు సంబంధమును కలిగియుండిరి. 2
 మాసమునండి యెబ్బవేలగము వలన బాధపడుచు తత్కా
 రణముననే తనవుకొరంగిరి. వీరికి భార్యయును ముగ్గురు పుత్రు
 లును నలుగురుపుత్రికలును గలరు. నిన్న సాయంకాలము మైలా
 పురమున కరీముల్లా మకాదిరికత్తానమున వీరు సమాధిచేయబడిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9 వ తేది
మంగళవారము.

మన రాజధానిలోని పరపతిసంఘములు.

1914 వ సంవత్సరము జూను మాసముతో నంతెనుగు నొక్క సంవత్సరమున మనరాజధానిలో పరపతి విషయమున జరిగినవనికి సంబంధించిన రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు. ముందు సంవత్సరాంతము ననుసరించిన సంఘముల సంఖ్య 1078. విమర్శ సంవత్సరమున క్రొత్తగా రిజిస్టరయినవి 260. ముందు సంవత్సరమున నీటి రిజిస్టరయినవి 106 మాత్రమే యనిన కడచిన సంవత్సరము రిజిస్టరీలో జరిగిన యభివృద్ధి తెలియచున్నది. 260 లోను వ్యవసాయ సంబంధములు 248. అందునాలుగు అప్పలకుగాక యితర పనులకునై ఏర్పడినవి. అచ్చపు 'కరుంగి' ప్రక్రియైరు చేయుటకును, పశువులమేతను మొత్తముగా కొని సభ్యులకు తోడ్పడుటకును బాక్సెనలకు మోటులకు తోడ్పడుమున్నగు నవికొని సరఫరా చేయుటకును క్రొత్తనాగట్ల మున్నగు పరికరములనుకొని పెట్టుటకునై ఈసంఘము లుద్దేశించబడి యున్నవి. ఇట్లేనదీన మార్గములను త్రొక్కు సంఘములు నాలుగు తెలుగు దేశములోనివి కావనట మాచదువరులు గమనింపవలెను. వ్యవసాయ సంబంధములు కాని సంఘములు పండ్రెండు రిజిస్టరయినవి. మొత్తముమీద మూడు సంఘములు సంవత్సరమున రద్దయినవి. సభ్యుల సంఖ్య 82,713 నుండి 100,537 అయినది. అనగా నూటికి 22 వంతున హెచ్చినది. సంఘములు నూటికి 24 వంతున హెచ్చినవి. ముందు సంవత్సరము ఈరెండులంకలకు నూటికి 24, 11 ను కానవచ్చు చుండుట చేత 1913-14 లో సంఘములు హెచ్చినను వానితో సమానముగా సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చలేదనుట తోచుచున్నది. అందుచేత ముందు సంవత్సరము సభ్యుల సంఖ్య దామాషామీద సభకు 77 X నుండి 1913-14 లో 75 అయి కానవచ్చుచున్నది. వసూలైన పేరుల మూలధనము 1912-13 లో 994 సంఘములకు రు 9,73,941 లు 1913-14 లో, 1,249 సంఘములకు రు 11,75,063. ఇందులో కూడ ఆంధ్రదేశమే వెనుకపడి యుండుట కానవచ్చుచున్నది. తెనాలి డిస్ట్రిక్టు గ్యాంకు విషయమై ప్రత్యేకము జాగ్రత్తపుచ్చకొనవలెనని బోర్డువారు వ్రాయుచున్నారు. అనంతపురము జిల్లాలో 84 సంఘములకు పేరుమూలధనమే లేదు. 1913-14 లో పరపతి పద్ధతయ ప్రభుత్వమువారు చేసిన సెలవు రు 1,20,036-2-0 లు. 1913-14 లో రెండు విషయములు మాత్రము మిక్కిలి సంతృప్తి కరముగ కానవచ్చుచున్నవి. పరపతిసంఘములు క్రొత్తయప్పలకుయి ప్రభుత్వమువారివద్దకుపోలేదు. రిజిస్ట్రేషను ముందుసంవత్సరము రు 4,43,357 లుగా నుండినది. 1913-14 లో రు 6,19,451 లకు

పెరిగినది. ఈవిషయమున మద్రాసు రాజధాని నిజముగా నన్ని రాజధానులను మించియున్నదని రిజిస్ట్రేరుగారి యభిప్రాయము. మరికొన్ని విషయములలో కూడ 1913-14 పరపతిచరిత్ర జ్ఞాపకముంచుకొనదగియున్నది. వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన పరపతి ఋణసంఘములు 50 నెలకొని చాలవరకు స్వయముగా 12,37,060 మూలధనమునుచేర్చి పనిచేయ నారంభించినవి. గృహ నిర్మాణ సంఘములు ప్రారంభమయినవి. తెలుగు మండలములు రెండు సర్కిల్సుగా విభాగింపబడి ఇదివరకు బెజవాడ బెల్లూరు సర్కిల్సులో నిమిడి యుండిన సంఘములు ఉత్తరసర్కారులు, దత్తమండలముల సర్కిల్సుల క్రిందికి తేబడినవి. ఈకారణముచేతనైనను పరపతి తెలుగు దేశమున వృద్ధి యగునేమో చూడవలసి యున్నాము. ఇప్పటికి మొత్తము 1333 సంఘములలో 303 తెలుగుదేశములోనివి. క్రొత్త ఏర్పాటువలన రాబోవు సంవత్సరమున కీసంఖ్య బాగుగా హెచ్చుగలదని నమ్ముచున్నాము. పెంట్రిలుకమిటి కార్యదర్శులుగూడ నాంధ్రులే. దివాను బహుమారు ముట్నూరు అది నారాయణయ్య గారును మురారీరాజ్, నెమలి పట్టాభిరామరావు గారును, పరపతి సంఘముల స్థాపనకయి ఉత్తర సర్కారులలో పరిశ్రమచేయు నట్లును రిపోర్టువలన తెలియచున్నది. వీరి పరిశ్రమ ఫలవంతమగును గాక యని కోరుచున్నాము. 1913-14 వ సంవత్సరమునందలి దరఖాస్తులను పట్టించినను బెజవాడ సర్కిలే కడకటిదిగా కనుపించుచున్నందున నీసంవత్సరమునందైన పరపతి వ్యాపనకు దగిన ప్రయత్నములకు ప్రజలు పూనుకొందురు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము. పరపతియొక్క యుపయోగములలో నొక్కటిని అరవదేశము 1913-14 లో విరివిగా నంగీకరించినది చూపుట యుపయోగకరము. అసంవత్సరము సభ్యులకు సంఘములు అప్పుగా నిచ్చు మొత్తము 21 లక్షలు. అప్పుతీసికొనుటకు నుద్దేశములు ఇతరములు ప్రేరేపనబడి యున్నవి. వ్యవసాయపు కర్షకులకును కొందరు, మామివృద్ధిచేసుకొనుటకు కొందరు, ఇండ్లు కట్టకొనుటకు కొందరు వ్యాపారమునకని కొందరు, తీసికొనినారు. మరి కొందరు ప్రాత అప్పలను తీసికొనుటకు సంఘములవద్ద ఋణములుతీసికొనినారు. అట్లుతీసికొనిన మొత్తము రు 11,56,712 లు ఇందులో బెజవాడ సర్కిలునకు చెందినది 2,24,000 మాత్రమే. తెలుగురైతులు అరవరైతులకంటె తక్కువ ఋణ స్థులాకాదు. కాదు. తక్కువ వివేకులు. ఎత్తైనను ద్రవ్యము నిలవజెట్టకొను మార్గమేర్పరచుకొనుటకు పరపతిపద్ధతిని గ్రహించి అప్పల బాధనండి తొలగుదమనుబుద్ధి ఏరికొనను పుట్టలేదు. వారి కప్పుడే జనించినది. మన రైతుకునుండు నిష్పంధమే విజువనియప్పు. అది తీరువని యెడల పరపతి సంఘముల పద్ధతియే కాదు, మరి యెద్దానివలనను లాభములేదని శ్రీయతవాచాగారివంటి దేశభక్తులవరతము ఘోషించుచునే యున్నారు. శ్రీయత దేవధరుగారివంటి దేశసేవకులు ఆమార్గమున బనిచేయుచునే యున్నారు. ఆరీతినే పరపతి పద్ధతికార్యక్రమము మనరాజధానియందలి అరవజిల్లాలలో నుపయోగమై యుండుట మన రాజధానికేకాక పరపత్యుత్సకు లందరకును మహానందదాయకము. అట్టి యానందము ఆంధ్రదేశమునకు గలిగింపగల దేశబాంధవు లెప్పుడు కానవత్తురో? ఋణవిముక్తి ప్రత్యేకు వచ్చునప్పటికి మాయెదుటి రిపోర్టులోని వ్యతిరేక విమర్శాభాగము స్మరణకువచ్చుచున్నది. రిజిస్ట్రేరుగారేమి బోర్డువారేమి ప్రభుత్వమువారేమి యందరును

పరపతి సంఘములనుండి తీసికొను అప్పలను దాని పైని వడ్డీలను వాయిదాలకునరిగా నియ్యకసభ్యులు తమజవాబుదానిని గ్రహింపలేకున్నారని వ్రాయుచున్నారు. 1913-14 వ సంవత్సరములో పల నియ్యబడవలసిన అప్పు తీర్పు మొత్తములో నూటికి 24 వంతునను వడ్డీ మొత్తములో 24.75 వంతునను చెల్లుబడి కాలేదట. ఇదినిజముగా తృప్తికరముకాని స్థితియనుటకు సంజేహములేదు. పరపత్యుత్సకులకు కొంచెము దీనమయిన విచారము పొడ సూపు ననుటకును సంజేహములేదు. కాని బోర్డువారి రీతిని నిరాశాపర నశత్యము చూపవలసిన యవసరములేదు. వారివ్యాఖ్యానములు మాకు కొంచెము విపరీతములుగా కూడ కన్పించు నన్నవి. ఇప్పటిస్థితిలో ప్రజలు జీర్ణముచేసి కొనలేని యంతటి పరపత్యాచార మిడుచు న్నా మేమోయని అనుమానము జనింపకపోదట! సంఘములు తగు జవాబుదారీలను చక్కగా గుర్రెరుంగు వరకును స్వల్పగ్రామ పారిశుధ్య కార్య వ్యయముల విషయమున ప్రభుత్వము వారు 20 పరపతి పంచాయతులకు నిష్పాద్యతం త్యములను వ్యాప్తిజేడ నీయరాదట! వీనికి సమాధానము రిజిస్ట్రేరుగారే యిచ్చియున్నారు. వారును సభ్యులు సకాలమున కీస్తీలుచెల్లించ కుండుటకు వగుచుచునే యున్నారు. వారున ప్రతి కారము లొనర్పవలయునని నుడువుచునే యున్నారు. కానివారు మనరైతు నెరుంగుదురు. మనస్థితి గతుల నెరుంగుదురు. మనకు కాల నిర్ణయపద్ధతి ఆభ్యాసములేదు. గొప్పగొప్ప విద్యావంతుల నిమిచుకొనిన వారి విషయమునగూడ దినమును జూచుచునే యున్నాము. అందుచేతరి జస్టారుగారు తగిన ప్రయత్నముల చేయవలసినదనుటకు మాత్రము మామిచ్చియున్నారు. పారిశుధ్యమున నిచ్చిన నిష్పాద్యతం త్యములను వ్యాప్తిచేయవలసినదనియే సూచించినారు. వీరి యభిప్రాయమునుండియుగూడ ప్రభుత్వమువారు వేరవడి తమవిమర్శతో పారిశుధ్య పంచాయతులు ప్రయోగ మాత్రములే యని వ్రాసిబోర్డువారికి చెప్పి ఇచ్చినట్లు కాన్పింపచేయుట కొంచెము విచారకరము. అయినను పారిశుధ్య పంచాయతులుగ నీసంఘ పంచాయతులు ఫలవంతములయినట్లు తోచువరకు ఎక్కువచేయ దలచుకొనలేదను నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పరపతిసంఘముల ఇతరకార్యసరణికి సంబంధము కల్పించ నట్లు తోచుటచే నొకను ఆశ యున్నదని చెప్పుదగి యున్నది. పరపతి సంఘ సభ్యులను కాలముతప్పని వారుగా నొనర్చుటకు బోర్డువారు ప్రభుత్వపువారి జోక్యము తగ్గించవలసిన దనియును అనధికారుల నేర్పరచి వారిచేత తగిన ప్రయత్నములు చేయించవలసినదనియు వాయిచున్నారు. అందులకయి రిజిస్ట్రేరుగారు పరపతి విషయమున శ్రద్ధపుచ్చుకొను అనధికారుల జాబితాను సిద్ధముచేయవలసినదని కోరియున్నారు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతము రిజిస్ట్రేరుగారికి సమ్మతికత్తులున్నవనియు వానిని ఉపయోగించవలసినదనియు సెలవిచ్చిబోర్డువారి అనధికారులనేర్పరచు సలహాను గమనించియుండు ముచుచున్నారు. బోర్డువారేమియుపక్రమింతురో మనమురు వేచి చూడవలసియే యున్నాము. 1913-14 లో మరియొక విషయము గమనింపదగినదిగలదు. అది ఆజ్ఞిష్టాజులకు సంబంధించినది. దాని నిటీవల వినియించియే యున్నాము. కాన నురల నేత్తుకొనవలసిన పనిలేదు. రిజిస్ట్రేరుగారు ఆజ్ఞిష్టాజు పద్ధతి యుపయోగకరమని వ్రాసినను వ్రాయుదురు గాక. పరపతి పద్ధతి ఇంకను పురుగుడువలేదు గాన క్రొత్తబరువులు తగవని మాత్రము నుడివి విరమించుచున్నాము.

ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ

శ్రీమహానందలి కృపా శిష్యుడు

దైలి యములలో జరుగుట.

యుద్ధము ఆర్థిక సంపత్తి.

అండను ఫిబ్రవరి 31:—విశ్రాంతికి వారు గావించిన యార్థిక విషయకములను శీర్షాట్టుకు చేర్చి క్రయంతటియందును విశేషములనిపొగడుదు పరిశీలన ముఖ్యవ్యాసముల వ్రాసెను మూడుదొరకనములవారును గలసి 100 కోట్లపానులను అండను

అయ్యదా జూరి గారిని బకంబే మఠం.

మొత్తము పైనినష్టములు.

అండ్ నోడరీ (పబ్లిక్) మరణము.

ప్రాముఖ్యము

లా బాన్సీ యుద్ధము.

(పేక్షకుని వర్తనము.)

శ్రేణి స్థానములపై జర్కనీ వారు పడు.

ప రాను, ప క తనము.

అండ్ను ఫిబ్రవరి 8:—వ్యాపారకు ఫిరకీగులంచుగములు

జర్మనుల కందకములపై మేము జయపదముగ
విక్రమించితిమి. ఇతరస్థానములలో మా ఘనంగిశ్రమా విజయమైన
సెజనుకు త్వరమున జర్మనుల హదయధిదళమును నిరోధించ
గలిగినది.

ఈజిప్టు

కెయిరో పట్టణపు స్థితిగతులు.

చాలా త్వరితముగా వాండుతు.

కెయికో పట్టణము ఫిబ్రవరి 7:— ఇక్కడి సిరిగతులు చాల తృప్తికరముగ నున్నవి. సమీపమున యున్న జరుగుచున్న తూచన వీధులయందంతగా కన్నట్టులేదు. ప్రజల యాత్మనాము తగ్గలేదు. కయిడిగ పట్టుకోవబడినట్టియు, దెబ్బలు తగిలినట్టియు ఏకైకముగా ఉన్నప్పుడు చూచు నిమిత్తము కేయియులు గుర్రపులుగుంపులుగ రైలుస్టేషనులలో గంటలకోలది వేదికానియున్నారు. వీరిని చూచినప్పుడు జనుల కేమియును నుర్రేకము కలుగుటలేదు. ఈజిప్టు ముఖ్యపట్టణముగు కయికోలో నిదివరకు చాలమంది గొప్పవారికి జర్మనులయందు భిక్షానమందుండెడిది. ఇప్పుడది మారిపోయినది. వీరందఱాంగ్లేయులయందు ఆభిమానమును కనుపరచుచున్నారు.

కొనడా,

కెనడాలో అమెరికా దేశీయులు.

మిత్రమందలికి నాయకులు జేయవలె.

మాటలు. శిబిరం రి:—కెనడాలో నున్నట్టియు,
పూర్వము యుద్ధభటులుగ నున్నట్టియు ఆమెరికావారు నము
ద్రాంతలక్షణముల బోరుటచేత పటమును గూర్చుచున్నార.
ఈరు మిశ్రమండలివారికి సాయమొసరురు.

రుష్యా

రుష్యావారి | పకటనము

అందును ఫిబ్రవరి ౮—వేటొగ్గిడు. విన్మ్యాలానది
పైఅపరి యొడ్డునందును జూరానవివిధము ఫిరంగివారాటము
జరుగుచునే యున్నదిగాని శత్రువులు మనపైబడలేదు.

కామయోగి, గ్రామసమీపమున శత్రువులవై బడివారు
తీర్తిముగ నిరోధింపుచున్నను ముందుకుబోలేమి. సేనాముఖము
వందంతులను కలహము జరుగుచున్నది. కార్యేతియా పర్యవేషము
లందు మెసాలాబరాజుకన్య మూడుస్థానములందు శత్రునిరోధ
మును ఛేదించి చాలదూరము తరలిమి వారిలో కలహము కైదీ
లుగ బట్టుకొనుటయుగాక శత్రు సేనలనుగూడ బట్టుకొంటి
మి. త్రిదోల్గా, బలమునుమలమర తేదీని శత్రువులు
దాటివచ్చిరి. వీరునుననైడినపుడు వారికత్తుల
వచ్చుచును గతి గించి తెనుకకు గొట్టితిమి.
శత్రువులు చెల్లాచెదురుగ వారిసేయిరి. గట్టలతోనిండియున్న
ప్రతేకమందు శత్రువైస్యములు తమమీద పడుచుండ బహి
వాలో మననై నిలుతు క్రమముగ వెనుకకువచ్చిరి. అయినను
బహివాలోను కార్యేతియా పర్యవేషములందు దక్షిణభాగమున
ను కలహమునందు మనకే లాభప్రాప్తి కలుగునట్లు పరిణా
మించుచున్నది.

రువ్వను సేనలు

అస్మియావారి నూ పెగనను పాడుచేయబడి.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8 :— తెల్లనుగరముమండి ఈ సంగతులు తెలిసినట్లు "కామ్యూ" పత్రిక ప్రాముఖ్యమును, ఉపాధ్యక్షుని అభిమాని రవ్యమైనవిలు ముందుకువచ్చును, అప్రీయావా ప్రిక్టేషన్లను నూనెను మున్నగువాని ధ్వంసముచేసిరి. ఇంగ్లాండు ప్రాముఖ్యముచేయుట కిందనున్న గనుల కొరత క్షయపాలేదు. 200 నూనెట్లను రవ్యను పాడు చేసిరి.

జర్నల్

జర్మను చూకవ గి.

సబుమెరీను నేపథ్యాలను తనికీచేయటం.

అవశ్యము వచ్చినచో:- నీవిల్ల లండు మిటిటరీ గజెట్టు
పత్రిక లండునువర్తితును డిట్టు తొలివార్స పంపుచున్నాడు:-
దెయిలీ మెయిలుపత్రికయొక్క హరిండుదేశములూని, విలే
ఖకు డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:- జీ బ్రూ జి పట్ట
ణములూ జక్కనీ వారి విత్తో మ్మిది ను బు మే లై న
నునవి. జీ బ్రూజిని యిటీవల కెయజగ గారు రిపోజీసిరి

అట్లందుకును, ద్వానకా బెత్తుకును మధ్య చాటున ఒక స్థలము లో, విమానవియమున్నది. దీనినికూడ చక్రవర్తిగారు తనిఖీ చేసిరి. ఈవియములోని చెండు జెల్లినును, మొన్న ఇంగ్లండు మీదకు బయటబోవ వానితోకూడ వేసెను. హాలిగోలాండు నుండి మూడవ విమానమొకటి ఢిల్లీకివచ్చి దీనియొద్ద వీరిని కలిసికొనినది. టైపువైడు నాకారాకారమును మొదట జర్మనీవారు విమానములను పంపి బాంబులు వేయించెదనని జర్మనీవారి నాకారాకారముతో చెప్పకొనుచున్నాడు. జనవరి 21వ ఇంగ్లీషు ఛానలలో నొకజెట్టును ధ్వంసమైనది.

పోలండుయొద్దరంగమునకు వెళ్లుట

లండను ఫిబ్రవరి 8:— ఆస్ట్రేలియా—కెయిబరుగారు ప్రాగ్రంగమునకు బోయి.

జర్మనీవారి నాకారము,

ఇటీవల జర్మనీవారిచే బ్రకటింపబడిన పట్టిల ననుసరించి జ్ఞాకరయోధలోని వారుగాక మొత్తముమీద 5000 మంది నావికులు నష్టమైనది. తేలుచున్నది. వారి నాకారముల నుండి 8 డిప్లొయర్ యొక్కయు చెండు అంతగామల యొక్కయు పేర్లు దొరకలేదు. వారి పట్టిల నుండి దగ్గింపబడెను. ఇవి నష్టమైనట్లు ఇదిరక కిచ్చటి వాచెను గను. బాల్టిక్కు సముద్రములో మునుగనిన రామకొనుటచే నవంబరు నెలయందు ఫ్రీడిక్కు కారల్ ఆనునొక యొకటి నష్టమయ్యెను. దీనిని ము మెరుకపరచుట కిదియే ప్రధమము.

జర్మనీలో ఆహారము.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:— స్ట్రీటు మెన్ పత్రికకు ఈటిల్లి గ్రాముచిన్నది:— డ్రెస్సాల్సు చేయునందలి కోవెన్ హాగెన్ నగరములోని పత్రికా ప్రతినిధియొకడు జర్మన్ ఛాన్సలరు గారి నిదర్శించి జర్మనీదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితిగూర్చి అడిగెను. అందుకు ఛాన్సలర్ ఛార్లెస్ బాన్ డెల్ఫ్ మెన్ హాగెన్ గారు ఇట్లనిరి:— ఇంగ్లండు మాకు ఆహారపదార్థములను దొరకే ముందచేసి, మాచే ఉపవాహములు చేయించవలెనని తలచుచున్నది. కాని మాచి వాడు కొనుగోతుమన కొత్తపంటలు వచ్చువరకు సరిపోవు ఆహారపదార్థము మాదేశములోకలవు. ఆహారపదార్థములను గవర్నమెంటువారు పంచియుచ్చుటలన ధరలు విపరీతముగ పెరుగుటకు నీలులేదు. ఆహారపదార్థములను పంచిపెట్టు పనిని గవర్న మెంటువారు తలచే నేసికొనక పోయినయెడల మాదేశముయందీ వరకే ఉపవాహములను చేయుచుండెడిది. జర్మనీ శత్రు సేనలచే నుట్టడింపబడిన కోటయనియు, ఆకోటలోనున్న పిల్ల కుకతో సహా కొట్ట ప్రజలకు అన్నములేకుండ చేయవలెనని ఇంగ్లండు భయపెట్టుచున్నది. ఈ రణరీతి కన్న ప్రారమైనది యింకొకటి కలవా? ఇందుకు ప్రత్యుపకారము చేయుటకు మేము సమయమునకే సిద్ధమైతిమి యుండుము. తటస్థదేశములకు వీరిధనగు యిబ్బంది కలిగినను మాకు దుఃఖముగ నుండును కాని ఇంగ్లండు చాంకాముక్తిందనే మామీద వెల్లెయగు వ్యాపార యోధమును ప్రారంభించినది.

ఆస్ట్రేలియా

వియన్నాలో కలనరములు.

లండను ఫిబ్రవరి 8:— వేసెను. ప్రేక్షకులను కొత్తగ కలనరములు కలిగినవి. దచ్చి విద్యార్థులను దచ్చి పత్రికా సంపాదకులను జెరబట్టుచేయుటకు కోపాద్వితీయై రాజకీయ ప్రముఖులు జంపుటై నైదు గోపురములు బురయోగించిరి.

ఆస్ట్రేలియాపై నిరంకు.

జర్మనీవారు సాహాయ్యముచేయ జూచుట
లాహారు ఫిబ్రవరి 8:— సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టుపత్రిక కీక్రింగ్లాలను లండను విలేజుకు పంపుచున్నాడు:— సాహాయ్యముచేయగాని డెమ్మిలలోని స్థితిగతులు వాగములలో ప్రమాదకరముగ మారగలవనియు; అందుచే ఇక్కడ ఆస్ట్రేలియాపై నిరంకు జర్మనీవారు సాహాయ్యముచేయ జూచుచున్నారనియు, రువ్యుననేలునుంచి సాహాయ్యముతో మట్ట పించుచున్నవనియు, ఇటీవలండి కచ్చినసంగతులకలన తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా.

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు.

లాహారు ఫిబ్రవరి 8:— సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టు పత్రిక లండనువిలేజుకు డిల్లు తంఠిని పంపుచున్నాడు:— కేపు

టవునులోని టైపుపత్రిక విలేజుకుడిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— దక్షిణాఫ్రికాలో తిరుగుబాటుచేసిన నైరంకులకు ఉపం గుటనులో పరాజయము కలిగినది. భూస్వామికమును ఏ ర్వాటుచేయుచును లేనిపో ముటలన, చెప్పి తమ్ము మోస పుచ్చుచున్నట్లు వీరప్పనుగూహించుచున్నాము జర్మనీవారిపక్ష మున పోరాడమని తెలియజేసిరి. తిరుయు వింధామలోని జర్మను ఆసికారులు కేంపుమా రిల్లు వాగ్దానముచేసి నట్లు 10 కలమంది నైరంకుల తీసికొని ౦. తేదిన కసిరికొనిరి. అంతట ఇరుపక్షములవారిధను సరిపడి. అప్పుడు కెంపుమాంగిపోయినగాని లాభములేదని వెంటనే యూనియను ప్రభుత్వాధికారులకు వశమయ్యెను. దక్షిణాఫ్రికాలోనిక జర్మను లొకరైనను అడుగు పెట్టకలరు. ఆస్తి కాపాడనంతకు, తనుకట్టమువచ్చిపనికి వినియోగించుకొనవచ్చును.

ఫిల్లి

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్తలు
హిందూదేశపు మంత్రిగారు పంపుట.

ఫిల్లి ఫిబ్రవరి 8:— హిందూదేశపు మంత్రిగారి కీక్రింది యుద్ధపు సమాచారములను పంపిరి:— గ్రేటు బ్రిటనుకు చుట్టు నున్న సముద్రమున ప్రయాణముచేయు శత్రు వర్తకభూటాడలను ధ్వంసము చేయునని జర్మను నాకారాధికారులు తెలియించుచున్నారు. ఒకజేర పినిగోని కొరసులను, శ్రయాణి కులను రక్షించుటకు విజులేనప్పటికినికూడ, ధ్వంసముచేయుచు వనియే వీరు చెప్పుచున్నారు. నాట్యస్థ దేశములవారి స్త్రీయ్యు యొక్కదళముచేత, ఆహారము కలుగకమానదనియు, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరినింగతుల సన్నిధిని జర్మనీలో చాల విఫలముగ ప్రకటించుచున్నారు. జర్మను పార్లమెంటు సభకు ప్రతికాపరణలను పిలిపించి, శత్రువుల ఓడలు రాకుండ సముద్రమున మును తా మరెక్క గలిగితి చనియు, దీనిని సాధించుటకై శక్తి వం చన లేక తగిన యోర్వాటులు చేయుటననియు జర్మనులు తెలియ జరిపిరి. ఇంగ్లండులో దీనినెవరును లేకకేయుటలేదు. యుద్ధము పోసినది మొదలు, సరకులను తీసికొనిపోవు స్త్రీయ్యులను జర్మనులు ట్రాబ్బిడో మూలమున ముంచుటకు యత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని వీరి యత్నములు జయప్రథము కాలేదు. వ్యాధిప్రకారము యుద్ధముచేసినప్పటి జర్మనులకు జయము కలుగకపోవుటవలననే, తెలియించి యుటువంటి దుండగులకు వారు దిగుచున్నారు. మన అద్వితీయమైన, నాకారగము జర్మనువర్తకమును నిటగలుపుటవలన వారి కొత్త డి కలుగుచున్నది. దేశములో తగినంత ఆహారపదార్థములేనిదే, జర్మను లతిశయోక్తి చెప్పుచున్నట్లు తోచుచున్నది. నాట్యస్థదేశములవారి స్త్రీయ్యులమీది కొరసులను, శ్రయాణి కులను సయితము, సముద్రము పాలు చేయుచును జర్మనునాకారాధికారి కారులు తెలియజేసినసంగతిచే ఆమెికా దేశీయులకు చాలనాగ్రహముగలిగినది. జర్మనీవారు ప్రపంచము నంతను చిక్కులు పాలుచేయవలయునని దురదేశముతో దీనిని తలపెట్టివారని న్యాయార్థు. ట్రిమాఫ్ట్రికావొనుచున్నది. యుద్ధముతో నేవిధముగు జోక్యమునలేని తటస్థదేశములవారి వర్తకమును భంగముచేయుటకని డెన్మార్కు పత్రికలువాయుచున్నది.

ప్రాన్సు, బెల్జియము ముద్దరంగములలో ముఖ్యవిషయ మేదియు జరుగలేదు.

పోలండు మధ్యభాగమునందు, చాలాప్రమాద యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనీసేను ఒకవోట గోర్ఖా చేర్చుటయు నూరు ఫిరంగుల దళమును యొక్కదళ తీసికొని వచ్చుటయు నిక్కడి ముఖ్యవిషయము కాని, రవ్యములు జర్మనుసేనునికో థించగలిగి, జర్మనులు స్వంతత్వము చేయమనకు దిగునట్లుగ చేసిరి. జర్మను నైరంకులు విపరీతముగ మదిసినట్లు వెల్లొ గ్రామునుండి రైటును తెలియజేయుచున్నాడు. రువ్యులు, తిరిగి జర్మనులతో తలపడి యుద్ధముచేయుట రువ్యుల యుద్ధములలో అద్వితీయముగ నున్నది. ఒకస్థలములో రువ్యు సునైరంకులు, బ్రాహ్మణినిదాటి, రెండవ వైపునను జర్మను స్థానములను పట్టుకొనిరి. జర్మనులు కట్టుదలతో నెడతెగ ముంద ముట్టడించుచుండుట కలగ, తమ కెంతవఱకు కలిగినను జర్మనులు వాగ్దాను మట్టుకొనుటకు యత్నించుచున్నట్లు వెల్లొగ్రాములో చెప్పుచున్నాడు.

కాపేరియా ప్రాంతముల జరుగుచున్న యుద్ధమును గురించియు, జర్మనుసాము నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. రువ్యు సేను కొన్నిస్థలములలో జెకకు నొడుగుచున్నది. కొన్ని చోట్లకొనుటకు పోవుచున్నది. జర్మను నైరంకులు విపరీతముగ

సాహాయ్యముచేయుచున్న ఆస్ట్రేలియా హంగరీసేనులను రువ్యును తెలియించుచునే యున్నాడు.

నూయజ్ కాలవమీద తిరిగి బట్టివేసెను పడలేదు. ఇటీవల జరిగిన సంగతులు, అట్లు యుద్ధమునకు ప్రారంభ మని చెప్పుచున్నాడు.

అధినిదేశములలోను ఇంగ్లండులోను 30 లక్షలనుండి నైరంకులన్నట్లు మదింపుచేయబడినది. హిందూదేశపునేర లిం దులో చేరలేదు.

అందరు అనుకొనినదానికికై, ఇంగ్లండు లక్షలకొలది నైరంకులను తయారుచేయుచున్నదనియు, ఆంగ్లేయులు చేయుచున్న ప్రయత్నములు జర్మనులకు రువ్యులకంటె యెక్కువగ తెలియుననియు ఒక రువ్యునపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సింహళము బోటుమెయిలు కొట్టుకొనుట.

కమ్మిటివారి రిపోర్టు.

డిల్లీ ఫిబ్రవరి 8:—బోటుమెయిలును, మరియొక కుల బండియు, కడచిననెలలో కొట్టుకొనినవి. ఈసందర్భమున, సంగతిసందర్భములను విచారించుట కేర్పడినకమ్మిటి వారి రిపోర్టును నైలువేబోర్డువారు ప్రకటించిరి. ఈరిపోర్టులోని యంశములను విమర్శించుచు నీనియరు గవర్నమెంటు ఇన స్పెక్టరుగా ట్టు తెలియజేయుచున్నాడు:— ఈ ప్రమాదము నకు బోటు మెయిలుయొక్కయు సరకుబోర్డు యొక్కయు డ్రోవర్లు బాధ్యులని వా యభిప్రాయము. వీరిద్దరుకూడ 30-వ నిబంధనమునకు వ్యతిరేకముగ చేసిరి. పైలు మడుపు తిరుగు నప్పుడు, సిగ్గులుయచ్చుటకు ముందుగానుకనిపంపించవలెను. వీరిట్లుచేయుటకు నిర్ణయము చేసిరి. ముందేమి యున్నది కని పెట్టుటకు వీలులేనప్పుడును, రయిజి పల్లముదిగుచున్న పుడును గంటకు అంతదుమైల్ల వేగముకంటె నెక్కువగనుకనుకూడదు. దీనికూడ వ్యతిరేకముగ చెబెను అను ద్రోయి వరు సరకుల బండిని నడిపించెను. ఇత దీనియనుమలనుపొందించి బండిని నడచు నందున బండి చేతుటకు బట్టుకాములూ సగముకాలములోనే ప్రమాదము కలిగినచోటికి బండి వచ్చినది ఇతడు చాల తప్పును చేసినాడు. దైవరు తెలివిలేటలనుబట్టి నైలుకు ప్రమాదములేకుండ నుండును ఈ నిబంధనలలోని లోపముల విషయమై, నైలువే యెజంటు ఆలోచించుచున్నాడు.

దక్షిణహిందూసానము

భూస్వాముల ప్రతినిధి.

కళింగు ఫిబ్రవరి 8:— చులబాడు, మిడిగల కన్నడము జిల్లాలలోని భూస్వాముల మత్తును పునరాను కాసన సభ లో సభ్యుడుగ నుండవలెను కావల్సివరమెపిల్ నాయర్ గారు, రావు సాహెబ్. యస్. నుబ్బారావుగారు, కోము మినన్ గారు ప్రయత్నించిరి. మొదటివారికి 165 ట్టు, రెండవ వారికి 50, మూడవవారికి 18 వచ్చినవి. కావల్సి వరమెపిల్ నాయర్ గారిని ఎక్కు కొనెట్లు నేడు ప్రకటింపబడినది.

బొంబాయి

విద్యుచ్ఛక్తి విధానములు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 8:— తాతాకంపెనీ వారు బల పాతమువలన పుట్టురాపిడినుండి విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుటకు ఆ నేకసంవత్సరములు ఆలోచించి 4 సంవత్సరముల క్రింద పనిప్రారంభించిరి. కట్టడములన్నియు నిష్పటికి పూర్తియైనవి. నేటిసాయంకాలముబొంబాయిగవర్నరుగారుపాలెల్ వద్దనున్న పవనస్తేషనులో మరబెట్టి నొల్లిరి. ఇకనుండి బొంబాయి నగరమునకు కాకలసినంత విద్యుచ్ఛక్తి సమకూరును. బొంబాయిలోని మిల్లులన్నియు ఈశక్తివలనదేవు వచ్చును.

తాతాగారి ప్రసంగము.

ఈకంపెనీ డైరెక్టరును సర్దార్ తాతాగారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— బ్రిటీష్మదముగ యావనిని గవర్న మెంటు వారి ధనకాహాయ్యమును ఆశం పకయే నిర్వహించ గలుగట నిశ్చయించుము. పనిప్రారంభ మైన తరువాత ఆ నేకగోష్ఠి మోప్పలు కలిగినవి. ఈమాన్యుల వలన తలచినపని పూర్తియగునని కాదో యతి కూడ భయము కలిగినది. పనిచాల ఆలస్యముగవైసది. ఆలస్యము జరిగినందు కారణపోలేదు. ఆలస్యమైనందుననే యూనివిధానమునకు కావ లసినధనమంతము దేశీయులు పెట్టగలిగిరి. ఈకంపెనీకి డైరెక్టరులందరు ఇండియనులే ఉండుటకు వీలైనది. నాతండ్రికాలములో ఇండియనుల డబ్బితో, ఇండియనుల ఆహూయపీషాదనింత గొప్పపని జరుగుట కలలోని వార్తగా అగడదీయుండును. పి వ వ తా వ ద్ద వి ద్యు ఛక్తి ని త యారు చేయుటకు కట్టినకట్ట చాలపెద్దదనియు, ఇంజనీరింగు పనులలో అది యొక అద్భుతమైనదనియు తలచిరి. పివనతాపద్ధకట్టినది ఆస్సా

వన దానికన్న పెద్దది. వరహానామ వైఖానసవద్ద సర్వ వి
లియం కల్పకావ్య గారు కట్టినదానికన్న చిన్నది. ఇదివరకు
యిన్ని పనులు జరిగినవికాని యిప్పుడు తమరైన మా యంత్ర
కాల్పానిలుగ ముందుగ లెంతియన్నట్టి ముద్రావృత్తముయ
టకును సదుపాయములు లేవు. ఏది 1781. ఆదేశముల యెత్తు
నుండి పనులున్నవి. వీని వృత్తాగ పోవుటకు వీలులేదు. ఈ
విర్యాలు చేయటకు చాల కష్టమైనది. మా నీటి
గొట్టములగుండ లేమున పదిలో ఏడు మా సములు
యెంతసేపు పాడునో, అంతసేపు పాడును. దీనినిబట్టి మేము
తయారు చేయించినపని యెంత పెద్దదో గ్రహించవచ్చును. ఈ
విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయు యంత్రాలను మేము కేవలము
వ్యాపారముగ పెట్టుకొనియుండినట్లుమన స్వదేశసంస్థానాధి
పతులుభాగస్వాములుగనుండియుండును. ఈసంవిధానమును ప్రా
రంభించినవామహిందూదేశముయొక్క పరిశ్రమాభివృద్ధిని మన
ముఖ్య పెట్టుకొని ప్రారంభించిరికాని లాభమును పొందకలే
ననికాదు. స్వదేశ సంస్థానాధిపతులు యీ కంపెనీలోను,
బ్రిటీషు ఇండియాలోని యితర కంపెనీలలోను భాగస్వాము
లుగ నుండుట మాడగా బ్రిటీషుపరిపాలన కాశ్రయముగా నుం
డునని వారికి నమ్మకము ఉన్నట్లు తెలియును. స్వదేశసంస్థా
నాధిపతు లందరును యుద్ధసమయములో వారిచేత వైనంత
సాహాయ్యమును సామ్రాజ్యమునకు చేయుచున్నారు. సంస్థా
నాధిపతులు మనదేశమునందలి పాఠశాలములలోను,
వృత్తసాములలోను భాగస్వాములుగ నుండుటవలన దేశము
చురుకుగా అభివృద్ధిని పొందును. దేశముయొక్క అభివృద్ధికి
వాడుకాడ కారణభూతు లగుదురు. మావిధానము కేవలము
పారిశ్రామికాభివృద్ధికిగాను ఏర్పాటుచేయబడినది. భాగస్వా
ములకు లాభము కలుగుననిమాడ మానమ్మకము. దీని అభి
ప్రాయము భాగస్వాములకు ప్రతి సంవత్సరము లాభము
పంచి యిచ్చుట కాదు. బొంబాయిగరమునందు ఇదివరకు
తయారగుచున్న వస్తువులను విరివిగా తయారుచేయుటకు ఇది
యొక సదుపాయము. వస్తువిర్యాణము హెచ్చినకొలది లాభ
ములుకూడ అధికమగును. ఇది మాతృదేశిగారి అభిప్రాయము.
వారి అభిప్రాయము ననుసరించి మేముకూడ దీనినొక వ్యాపా
రముగ పెట్టికొనక వస్తువిర్యాణమును అభివృద్ధిచేయు శాఖప్రా
యముతో పనిని పూర్తిచేసితిమి. ఈ సమితి ప్రాయముతో
ప్రారంభించుటవలననే భాగస్వాములు కంటిచే సుమకాడిరి.
భాగస్వాములు దొరకుటకలన పుష్కలమైనది. బొంబాయి
గరమునకు చాకగా అభివృద్ధికి సప్లయ చేయుటవలన
బొంబాయిగరములోని నూలు, గుడ్డలమిల్లులలో యిదివరకు
కున్న పని హెచ్చుగా ముగియగలగాక, శ్రోత్రయంత్రకాలము
కూడ నిర్మించుటవలనను ఇతరవస్తువులను తయారుచేయు
మిల్లులూ కూడ స్థాపించుటవలనయు సంగతిసందర్భములనుబట్టి
తెలియుచున్నది. ఇంతే కాదు. విద్యుచ్ఛక్తిని పంపుయంత్రా
లయమునుండి బొంబాయివరకు నున్న స్థలములో కొన్ని
మిల్లులు బయలుదేరవచ్చును. మరియొక సంగతి కలదు. మిల్లు
లను విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపుటవలన పాగబాధకటితప్రభును. బొం
బాయిగరము ఇదివరకున్న ఆరోగ్యముగ నుండును. మేము
విద్యుచ్ఛక్తినితయారుచేయుటకు ఉపయోగించుచున్న నీటితో
భూములను సాగుచేయించవలెనని గవర్నరుమెంటువారు ఆలో
చించుచున్నారు. వాటితోవలన ఫలవంతమైనవో, భూములు
బాగుపడి వాటిలో పండిన పదార్థము బొంబాయిలో అమ్మ
వచ్చును. ఈయేర్పాటు లన్నియు జరుగునని మాకునమ్మకము
కలదు.

బొంబాయిగవర్నరుగారి ప్రసంగము.

గవర్నరుగారు గుండిన ఒత్తినతరువాత ఇట్లుచెప్పిరి:-
బొంబాయి గరముయొక్క పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయు
టకు చేసిన గొప్ప ప్రయత్నములలో ఇది మరియొకటి. గొప్ప
ఇంజనీరింగు పనులవలన ఇండియాకు చాలఉపకారము కలిగి
నది. సర్ సారాబ్ థాతాగారు యీపని కేవలము హిందూ
దేశీయుల యితర సాహాయ్యమును ఆనింపజేసిరినియు ఇది
స్వదేశ ప్రయత్నమనియు చెప్పిరి.

ఇదిస్వదేశ ప్రయత్నమేకాదు. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన
ప్రయత్నము. పరిపాలకు ఆరోగ్యవంతులు, తెలివినవారును, అ
న్ని సదుపాయములగులవారును, అన్ని సదుపాయములగు ఇం
ద్దలోను ఆరోగ్యకరమగు ప్రదేశములలోను నివసించువారినిగా
చేయుటకు అనేకవిధముల ప్రయత్నించవలెను. హిందూదేశము
యొక్క విశ్వగ్రామమువృద్ధిచేయవలెనను అభిలాషప్రతియో
గవనియంగులగించవలెను. ఈ అభిలాషను హిందూదేశమునం
దు నూతనపరిశ్రమలకాపించుటకు మాగడవృత్తలైకప్రయత్నము, ఈ
నీక్రమున తలపెట్టికట్టియు, సర్ జేమ్స్ టెట్టెన్ థాతాగారిని
యొక ప్రతియోగవనును చేర్చుకొనవలెను.

పూనా వ్యవసాయ కళాశాల

బ్రిస్నిపాలకు హోల్లెయిన్ గారి ఉపన్యాసము

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 8:- పూనాలో వ్యవసాయకళా

శాలకు బ్రిస్నిపాలకు డాక్టర్ హోల్లెయిన్ గారు "గుజరా
తులో వ్యవసాయమునకు ఏమికావలెను" అనువిషయమునుగూ
ర్చి బహుదాలో ఉపన్యసించిరి. హోల్లెయిన్ గారిని గురించి బరో
డా దినాగు మాధవరావుగారు సభితులతో నిట్టి చెప్పిరి:-
మనదేశమునందలి భూములపై పనులు విధించుటలో చాల
లోపములు కలవనియో, సెటిల్ మెంటు మాటిమాటికి వచ్చుట
వలనకూడ అనేకలోపములు కలుగుచున్నవనియో, వీరివలన
అనేక యిష్టములు కలుగుచున్నవనియో, ఇట్టి విర్యాలు
పూర్వము హిందూదేశములో ఆచరణలో ఉన్నట్లు కాస్త్ర
ములందుగాని, పాశ్చాత్య దేశములలో నున్నట్లు మాత
రికాస్త్రములోగాని యెచ్చటను ఆపదదని ప్రజలమన, అంతకన్న
ముఖ్యముగ గవర్నరుమెంటు వారికిని తెలుపుటకు ఇప్పుడు
ఒక గొప్పవాడు కావలెను? భూమికి బాగుండు ఎవరో? అను
విషయము సరిగా తెలిసికొనవలయున కానములను నిర్మించు
చున్న బ్రిటీషుపాలకులు తప్పులనుచేయుచు వచ్చుచున్నారని
హిందూకాస్త్రముల ప్రకారము భూమియజుకుని కాష్టా శాసే
కాదు. మొదట హిందూదేశమును పరిపాలించుటకు వచ్చిన
ఇంగ్లీషువారిలో కొందరు యానిషయమును కనుగొనుటకు పరి
శోధనలను చేసిరి. 18 వ శతాబ్దిపూర్తియగు రోజులలో
మదరాసు రాజధానిలోని క్రియదొరగారు యానిషయమై
పరిశోధనలు చేసిరి. ఇంగ్లీషువారి పద్ధతుల ప్రకారము భూమిని
మిరాసీగ నుంచుకొనుటకు వీలులేదనిరి. కనరాలోనన్న
మిరాసీగ పద్ధతులు తమపద్ధతులకు సరిపోవవును దానిని
తీసివేసిరి. ఆపద్ధతిని సరుమోగాము చేయుటకు కానములను
నిర్మించిరి. ఇంగ్లీషువారి భూమివాక్కు ఒక కాంట్రీలోవలె
యింకొక కాంట్రీలో లేదు. ఇట్లుండగా మన ఇంగ్లీషు పరిపాల
కులు హిమాలయ పర్వతములు మొదలుకొని, కన్యాకుమారి
వరకు ఒక్కమోస్తరు పద్ధతిని పెట్టకలేనని ప్రయత్నింతురు.
దీనివలన రయతులకు కలుగు నష్టమును పాటించరు. ఈపద్ధతులు
పనికిరాని ఎవరును చెప్పలేరు అనుకోవద్దు. ఇటీవల మదరాసు
మొజులక్రికా శాయాబతోలు యజమానియగు ఒకయూరోపి
యను వ్రాసిన రెండుజాబులను జూచిన యీపద్ధతియందలి
లోపములుబోధపడును. సర్వే, సెటిల్ మెంటు డిపార్టుమెంటు
నాకల్లవచ్చి పల్లెటూరప్రజల ఆచారవ్యవహారములను పాటించ
వక తమపనిని తాముచేసి పోవుచున్నందున అమానుకులగు
రయతులకు కలిగిన నష్టములు, కష్టములు యీజాబులలో
నల్లించబడినవి. ఈసర్వే, సెటిల్ మెంటులకుతోడు, ఫారెస్టు,
ఆర్ కారీగూజు కూడ నున్నందున ఇక ఆభిజల కష్టము
చెప్పవలసినదాదేకదు. ఈకష్టములవలన అచ్చట ప్రజాభాగ
పడుచుండగా, అందుకు కారణమేమో తెలియకగవర్నరుమెంటు
వారు కష్టమును బాపుటకు కొన్ని పద్ధతుల నవలంబించిరి.
ఇందు వలన జనులు అనేక విధముల చెడి పో
వుటయే గాక, గవర్నరుమెంటుకు భగ నష్టముకూడ
కలుగును. కాబట్టి ఇన్ని యి బృంధులు పడుచున్న
యీసమయములో మనకు పన్నులను విధించుటయందు సర్
హోరాన్ ప్లూకెట్, లయాడ్ జూజుంటి మేధావులగువారు
కావలెను. ప్రాఫెసర్ గడ్డెన్. డాక్టర్ హోల్లెయిన్ గార్లు
పురనిర్యాణము, వ్యవసాయాభివృద్ధికి యేవిధముగ పాటుపడు
చున్నారో అలాగుననే భూములకు పన్నులను విధించుటయం
దును, సెటిల్ మెంటుల సేర్పాటుచేయుటయందును తమ
ఉద్దేశ వినియోగింతురు.

గాంధీదళపతులకు స్వాగతము

పూనామనిసిపాలిటీ వారి వచ్చుట.

పూనా ఫిబ్రవరి 8:- గాంధీదళపతులుగిట్టియుండుమున

పూనాపట్టణమునకు వచ్చుచేరి. వీరికై పూనామనిసిపాలిటీ
ప్రెసిడెంటుగారును సభ్యులగు సామ్యమిచ్చిరి. గాంధీగారు
రాకపూర్వమే రైలువేస్టేషను వచ్చుచు నలంకరింపబడినది.
రైలుబండి వ్రేవడుకు వచ్చుచోడనే గాంధీగారిని సభిభార్యను
కూర్చిపైకూర్చుండపెట్టిపూనాపాలకులపక్షమున ప్రెసిడెంటు
గారు స్వాగతమిచ్చిరి. తరువాత వీరిని ఉత్సవముతో బసరు
తీసికొనిపోయిరి. వీరిక్కడకుండు కాలములో నక్కడను
చేయుదురు. ఇదివరకు సేర్పాటుచేసినపనులులలో దారియందు
వీరిబండిని ఆపి వీరికి ప్రభుసారము నిర్మించబడినది. పూనా
పట్టణపు వీధులందీవీరాకను స్మించుచును గోరణములతోను
రంగు జెండాలుతోను అలంకరింపబడినవి.

బొంబాయి గవర్నరుగారి పర్యటనము

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 8:- బొంబాయి ప్రభుత్వ

గారు ప్రభుత్వగారితోపాటు పరిపాలనావ్యవహారములపై బొం
బాయినుండి బహులు దేరిరి. వీరు గుజరాతు దేశమున సంచార
మొనర్చినది. వీరు ఆరామవాహదనుకు వచ్చెదరు.

ప్రభుత్వచాయకరములగు నాయుధములలో

దొంగిలించెదరు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 8:- బొంబాయిలో మనశ్శుర

మున చిలబాయిపీధిలో గత శతాబ్దమునాటి పూనులను
జూబాయిలుకు దొంగిలించారానని, వట్టలును, తుపాకుల నుప
యోగించుటవలన ముగ్గురికి ముగ్గురు తగిలి గాయములు కలిగి
నవి. పోలీసువారు సేరచుచేసినవారిని బ్రిటిషిరి. రాజధాని
నాల్గవ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారణకు పెట్టిరి.

మునిసిపలు కౌన్సిల్లరు యేర్పాటు

కరాచీపాకుల యసమ్మతి

కరాచీ ఫిబ్రవరి 8:- కరాచీ మున్సిపాలిటీకి కమ్యున
నరును యేర్పాటుచేయుటకై బోధనమువా రాలొందించు
చుండిరి. ఇట్లుచేయుటకాదని కరాచీ పాకులు సభచేసి తమ
యసమ్మతిని వెల్లడించిరి. ఈ తీర్మానమును రాజప్రతినిధి
గారికి బొంబాయిబోధనమువారికిని సింధు కమ్యునరుగారికిని
తంతిద్వారా తెలియజేసి.

పశ్చిమోత్తరపురైలువే.

కరాచీ ఫిబ్రవరి 8:- పశ్చిమోత్తరపురైలువేమీద,
సరకుల రాకపోకలు తగినంతవచ్చు. ఉద్యోగులను కొందరిని
తీసివేసి కొన్నిరైళ్లను నడుపుట మానివేయు రైలువేవారు
భయము చెల్లించుచున్నారని సుఖూరునుండి తెలియుచున్నది.

కలకత్తా

సరోజినీదేవి

కలకత్తాకువచ్చుట

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:- కలకత్తాలోను సరోజినీదేవి
తండ్రిగారి మరణ సందర్భములో కలకత్తాకు వచ్చినది. ఇటీ
వల కీర్తికేసులయిన డాక్టరు అభూతనాథ చటర్జీగారియమకు
జనకుడు.

ఒక న్యాయవాది.

హైకోర్టువారు వృత్తినుండి తొలగించుట.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:- హైకోర్టు మాన్యమునకు అద్యో
కేటును, న్యాయవాది వృత్తినుండి యెంచుకు తొలగించుటకాద
దో, చూపబడినదని హైకోర్టువారు తీర్పుచేసెను. కలకత్తా
హైకోర్టులో నేడివిషయము విచారణమై తీర్పుచెప్పబడినది.
మాన్యము దగాచేసినందునకు గూర్చున్న బట్టిగారివలన,
రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించబడినది. తరువాత హై
కోర్టువాటికి ముద్దాయిఅప్పీలుచేసికొనిగావీతభూమిపరుపబడినది
కాని 9 మాసములకు తగించబడినది. మాన్యము శిక్షకుడుట
వలన నాయుధవాదిగ నుండుటకు అర్హత పోయినదనియో,
హైకోర్టు న్యాయవాదుల పేర్లనుండి వీరిని తొలగించివేయ
వలసినదనియో, ముఖ్యర్యాయాధికారిగారు తీర్పుచెప్పిరి.

శత్రువులతో వ్యూహారము

కలకత్తా. ఫిబ్రవరి 8:- పోలట (ఫిల్ల) నివసించు

చున్న భూమణ చుట్టములనుగూర్చి వర్తకుల యభియోగము
నిన్న మరల బాంధావి శ్రేయోధాధిపతి యాస్థానమున స్మరింప
బడినది. అతనిపై 8 శేరములు మోపబడినవి. పంపగూడని సరు
కులను కలిగియుండుట (అస్తి) యాదేశముతో గాజుల వ్యాపా
రము చేయుటకు సేరముల నతిదోష్యులొనెను. వాయిదా చేయ
బడినది.

కత్తా నీటి సప్లయ

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:- ఇంగ్లీషు మేన్ జులిక ఇల్లు (వా
య)చున్నది:- కొన్ని శతాబ్దములనుండి కత్తాపట్టణమునకు
ఎండకాంము నీటినితండ్రి నీటిసప్లయఅగుటలేదు. అనేక
మాగ్గులను కనిపెట్టి వారినిగూర్చి చర్చించిరి. ఆఖరుకు
వీరును నిలువచే మాటలకొత్తవిధమున రెండవ కట్టించుటకు
నిశ్చయించిరి. ఇదికావచ్చుగొట్టములను, మొలకలనెనకూడతీర్చి
నింపిరి. అనేక శతాబ్దములనుగూర్చి నీరుచేయించిరి. ఇప్పుడు
కత్తామనిసిపాలిటీవారు యీమెట్లను అప్పుగా నిప్పించ
వలసినది. గవర్నరుమెంటుకు అర్జీ పంపిరి.

బకబండ్ పోలీసు విచారణ

అతిపురములో ప్రారంభమగుట

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 9:—రామబాబు మండలం, మరీ 14 గురు బండిపోటు శిక్షణచేసినట్లు వార్త వేయబడింది. ఈ కేసు నేడు, అతిపురము అడిషన్లు పెనుజిట్టి ఘట్టనరు గారియొద్ద, విచారణప్రారంభమైనది. దొరతనమువారి పక్షమున కేసును ప్రారంభించి బాబు పోలీసు కేంద్రీకృత మిత్తరు గారిట్లు నెలవిచ్చిరి:—సంవత్సరము 20లో నీకుంపువారు 20 బండిపోటుకు తప్పకుండా గావించేవేరి. ఈ బండిపోటు సందర్భమున పోలీసు దిక్కుబాటుకొన్నవారు, బ్రోమేజు గారి చాకాలము విచారించిరి. దానిపర్యవసానముగ ప్రస్తుతము కేసు కొని రాబడినది 1912 వ సం॥ కేసు రము నే కేసు బండి పోటు, జుగుగుని బ్రోమేజు గారికి ముందుగా తెలియబడినది. వీరకల్లడకువై దొంగతనము చేయుచుండగా నిర్దోషి పట్టుకొనిరి. ఈ దొంగలిద్దరు తెలిసినసంగతుల మీద యాగుంపువారి బాడలు తీయబడినవి. దొంగలు యింటిలోనికి జొరబడుచుండగా కనిపెట్టుచు బ్రోమేజు గారిలో దిక్కుబాటుకొన్నవారు లోపును గావించుచుండిరి. తరువాత దెబ్బలతో పోరాటము ప్రారంభమైనది. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

అరాచకత్య కేసు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:—బంగాళము, బీహారు, బిరస్సా అస్సాము ప్రజలు, వేయిమంది సంరక్షణమున నీ మోతి నందయ పాదముచందు అనుచు అడిగినను తగ్గించవలసినదని బీహారు బిరస్సా లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు గారికి జ్ఞాపకము పంపుకొనిరి ఇట్లే రాజ్యపరిధి గాఢిబాదవిజ్ఞాపన పంపబడినది. ఈ కేసులో పీఠి వీ కాన్సి లు తుల్య అప్పి లు చేయబడునని గవర్నరు నెంటు సెక్రటరీకి తెలియజేయబడినది. మద్యము పక్షమున, సర్దిల్లియముగాను, దిగ్రాయికిన కే. సి. గార్ల పరిచేయుటకు కొంతసామ్యము ముందుగా పంపబడినది.

చంద్రనాగూరు గవర్నరు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 8:—కలకత్తా ప్రెంచి ప్రెజ్డెంటుకు చంద్రనాగూరుకు గవర్నరుగనున్న లా కౌన్సిల్ గానినీ కేసులో చేరువని ప్రాప్తమైంది. ఉత్తరప్రదేశ్ వచ్చినది. వీరు నేడు "దూప్" అను నావపై నెక్కి కలకత్తానుండి ప్రాప్తమగుటకు బయలుదేరినారు.

లా హోవారు

ధాన్యపు రవాణా సౌకర్యములు.

దొరతనమువారు స్థలముల నిమిత్తము

లాహోరు ఫిబ్రవరి 8:—రైలువే కేసులకు సమీపమున ప్రజలు ధాన్యము తుట్టముచేసి, కొంతలో నిజమనేసికొనుటకును రవాణా సుభువుగ చేసికొనుటకును వీలుగ నుండునట్లు గను యేర్పాటులు చేసికొని నిమిత్తము రైలువే ప్రేమనుల సమీపమున దొరతనము వారుచేయుట, స్థలములవిచ్చి ప్రోత్సాహపరచుచున్నారు. కొంతసన్నపీక చెల్లించవలెను. ఈ స్థలములో నీకొట్టుతప్పవకే మియు నిర్మించునాడను. ఈవరకులమీద స్థలము కావలసినవారు, అధికారులకు దరఖాస్తుచేసికొనవచ్చును.

బర్మా.

అగ్ని ప్రమాదము.

గవర్నరుకు

రంగూను ఫిబ్రవరి 8:—రంగూను నగరము నందలి కాండ్ల గలా అను పేటలో నేడు రాత్రి 9 గంటలము ఇండ్లు తగులబడి వి. మొత్తం పాడవు గల ఇండ్లన్నియు తగులబడి పోయినవి. నివసింపూర్పు ఇంజనులన్నిటిని తెచ్చి చరిత్రయించినను ఏమియు లాభములేకపోయెను. ఈ ప్రాంతమున 900 ఇండ్లకలవు. వీనిలో నివసించు వారందఱు హిందూదేశీయులే.

తరువాతి సంగతులు

రంగూను ఫిబ్రవరి 9:—చాకలి బాదయము నదికి వాడలును పూర్తిగా తగిలబడిపోయినవి. కారణమింకను తెలియరాలేదు. పురసాలకసంఘము గారు కూలిపోతగా నొక స్త్రీనుంటుండే భోజనముచేసి, తన దేవునిని మూత్ర మింటుననిచి పరిశోధించెను. మరికొంతసేపు కావాలిద్దరుగురువారువారి యొద్దకు వరుగిడినవి మూలములనుబడుచున్నదని చెప్పిరి. మొత్తము 1 క్లీలకు నవమని యూహించుచున్నది. 2 క్లీల పూరియింతు. తగులబడిపోయినవి 10 క్లీలమంది లోచాచుకొనరావులేకుండ నున్నార.

బర్మానుండి యెగుమతులు

రంగూను ఫిబ్రవరి 8:—ఇండియానుండి తటస్థతేములకు యెగుమతియగు సరకులను, ఆదేశములకు సామాన్యముగ కావలసిన దానికన్న హెచ్చుగ రవాణా చేయరాదనియు అట్లు చేసిన పక్షమున తటస్థతేములవారు మిగిలిన సరకును తటస్థతేములకు పంపువరమును, ఆలోచించి యెట్లుయిన తటస్థతేములకు పోషించే చేయుటకుగాను వర్తమాన యంతసరకు పంపుటకు కంట్రాక్టు కలదో దొరకొనవారు తెలిసికొని హెచ్చుసరకును పంపవలెనని చేయవలసిన ఆలోచించిరి. ఈవిషయము బర్మా వర్తమానమున అతిప్రాయమున బర్మా గవర్నరు మెంటువారు తెలిసిరి. అందుకు వర్తకసంఘమువారు ఈ జవాబును యిచ్చిరి:—ఇదేవిషయంపర్యవసానము అవలంబించుటకు వీలులేదు. అదికాక, సామాన్యముగ ప్రతిసంవత్సరము తటస్థతేములకు పంపుసరకు, వారికి కావలసినదానికన్న అధికముగనే పంపుచున్నాము. కాబట్టి ఆలెక్సాండ్రావరము నడుమకునుట కేవలము పొరపాటు. తటస్థతేములకు పంపు సరకులనుగురించి గవర్నరు మెంటువారికి నిపులముగ తెలుపకుండ ఏవమవు ప్రజలయిచ్చేయబడదు. కాబట్టి వర్తకమును తగ్గించుటకు గవర్నరు మెంటు ఇతరప్రయత్నములు చేయవలసిన అవసరములేదు.

క్రిమినల్ నెటివ్ లు.

[మా విలేఖకుడు]

బాపట్ల యనునది చెన్నపురి రాజధానిలో గుంటూరు నుండలమున తూర్పుసముద్ర తీరమునకు నాలుగైదుమైళ్ళ దూరమున నున్న నొకచిన్న పట్టణము ఈ పట్టణమునకు చుట్టూపట్టులయందు నిరుపేదలై కూటికిలేక యల్లాడు ఉప్పలపురెడ్డివారి వారును, తెలంగాణ, కలాలిముగ్గునవారు నివాసముచేయుచునే ఉన్నచిన్న పాళెములు గలవు ఈచిదవారికి కేసరికాలములో చిదవపాటికిల్లవృక్షమునదగిన రాతిచెట్టుకల్లు రాగియు ముంజెను తినియు, వానకావన రాతిపండ్లను తినియు, అటుపిమ్మట రాతికేళలతినియు, అమృతాలను సారముగా భక్షించుచునుపాకవణచే యాద్యభిక్షముగా తటస్థము పుల్ల లేకుకాయలు, పాలకాయలు, ఈరకాయలు మున్నగునవి తినియు జీవించుచుండురు. ఎంతదైవము ననుభవించుచున్నను వీరుసాధ్యమైకొని రాతిచాపలముకొనుట, రాతియాకులను వారనుకొట్టి విక్రయించుట మొదలగు దీపకృతులచే కేరయత్ర జరపుచుండెదగాని తార్యాది దుర్మార్గపుత్రి నవలంబించు వారుకారు. అందుచేత బాపట్లయను, చుట్టూప్రక్కలను యితర గ్రామములను నిరంతరము వారబాధలేక సాక్షిని తిలకించుచున్న కొంచెమే నిర్భయముగా ననుభవించుచుండిరి. ఈబాపట్లకు పశ్చిమమునకు ఉత్తరమునకు అతిపొడవుగొన్నిచేల ఎకరములభూమి బాపట్లమొదలు తిన్నంజాము గ్రామమువరకు వ్యాపించి 'బాద' యను పేరున నిరంతరజలముయై యుండెను. నిరంతర జలముయగుటచేత నీబాదభూమి పూర్వము వ్యవసాయమునకు ప్రోత్సాహముగాకుండే పరిసంవత్సరములనుండి దొరతనమువారచ్చటచ్చట కొన్నిమురుగుకాల్లులు త్రవ్వించుటచేత బాదభూమి కొంతసాగున కుపయోగపడగానైన దెల్పినవేలకొలది. సాధువులగుచిదవలకొక నాలుగు ఎకరములకును సాగుజేయుటకు ప్రారంభించి తమ శిరస్సమును వ్యయపరచి, కాయకృత్తపడి, భూములను బాగుపరచి ఫలాశ్వుభిమునను తెచ్చియున్నారు. చిదవారు గత్యంతరములేక యాభూమినే సమ్మొకొని యందువా రగుటచేత ఇతరవృక్షముల సముంహ విడిచి, తమ కక్రియను ద్రవ్యమును యావాదభూములయందే విడిచిపెట్టుచు సాగుచేసికొనుచు జీవించుచున్నారు. ఈభూములకు దరఖాస్తులెన్నియోపెట్టుకొన్నను ఈచిదవారులకు మంజూరుచేయక దొరతనమువారు నిలిపియుంచినారు. చిటికాకాయలు త్రవ్వించకపోయినను, వేరతనములేనందున ఈరకాయలు మారుగునీరువలనను, వర్షాధారములవలనను సాగుచేసికొను చున్నారు. ఏ గ్రామమునకు సమీపముగానున్న భూమి బాదగ్రామమునులగు చిదవకు మంజూరుచేయుట న్యాయమును ప్రజాతేమకరమునైయున్నది. ఇట్టిస్థితిలో రయతుల నోటికడ్డముగా ఎకకలగూడెములను, యావాదిగూడెములను వచ్చివచ్చి. ఈగూడెములలక్షణములును స్వభావములను ముందువిపులముగా వివరింపబడును. ఈరెండుగూడెములలో నొకటియగు నెలకలగూడెము, బాపట్లకు మూడుమైళ్ళదూరముననున్న దేతపూడిగర్లను, యావాదిగూడెము బాపట్ల గ్రామమునానుకొనియున్నది. ఈగూడెముల యందునివసించువారు దొంగలగుంపులు, దొంగతనములచేయు,

దాడుగొట్టి మార్గములయొద్దనున్న భవనములను దోచుకొనియును, జనాపాయకరములగు నితరదోషములనుచేసియు, కడిలని పిలువబడువారు. ఈయెకలను యావాదులను లోగురముమిత్తమై, యందర నొకవోటికే తెచ్చిగూడెమార్గచివారికిలొకకాల్లు ఎకరములభూమి నొకరి వారిచే సాగుజేయించి వారికి నిలియును, మరయునుబోధించి, విద్యాయులు నేర్పి నిరపాయకర పాఠముగా చేయునట్లేముతో "కమిన్వ నెటిల్ మెంటు" సాపించుచున్నారు. ప్రస్తుతముట్టిగూడెములు మనచేన్న రాజధానిలో నాయవోట్ల సాగుపడుచున్నెల్లూరుల్లలో కలిచేరు, కావలియను గ్రామములయందు, గుంటూరు నుండలములో నీతానగరము, నేతపుడియను చోట్లను, దక్షిణరాజు జిల్లా యందు కమ్మపురమునందును, చిత్తూరు జిల్లాలో బొచ్చిపర్తి గడ్డనద్దను వైసవెల్లి నదొంగలగుడెము లున్నవి. కలిచేమవద్దనున్న గూడెమును దొరతనమువారు గ్వయముగా పరిపాలించి బాగ్రతలో నుంచుచున్నారు. తక్కిన యెదువోట్లను రక్షణ నైవ్యమువారు, ఆమెకా మిషనువారు రక్షించుచున్నారు.

SOUTH INDIA.

The Ceylon Boat Mail Collision. Enquiry Committee's Report.

DELHI, February 8.

The Railway Board have published the report of the Joint Committee of enquiry on the Ceylon Boat mail collision which took place in May last. The Senior Government Inspector, in reviewing the report, is of opinion that the direct responsibility for this accident must rest with the drivers of the trains, which collided. They both broke Rule 30 (A) by neglecting to send a man in advance with signals when going round the curve. Driver Rebel of the goods train further failed to observe the speed limit of five miles an hour enjoined by this rule when running down inclines or in place where the view ahead is obstructed. He reached the site of the accident in about half the time he should have taken had he followed the rule strictly. His fault was a grave one, since he must have known that the safety of a train running on a "special order to proceed" depends essentially on the care and vigilance of the driver. The rules themselves recognise the possibility that another train may be found on the section. The Railway Board notices that the defects in the rules have already received the attention of the Agent of the Railway.

SINDH.

The Karachi Municipality: Appointment of a Commissioner Protest.

KARACHI, February 8.

A meeting of the citizens in the largest of the public halls in Karachi passed a Resolution protesting indignantly against the proposed appointment of a Municipal Commissioner and telegraphed copies of the resolution to the Viceroy and the Government of Bombay as well as to the Commissioner in Sind.

Falling off of Traffic in the N. W. Railway.

KARACHI, February 8.

It is reported from Sukkur that owing to the falling off of traffic, the Northwestern Railway is effecting economy locally by reducing the active staff and by discontinuing the running of certain trains.

PUNJAB.

Free Grant of Sites for Grain Elevators.

LAMORE, February 8.

The Punjab Government has decided that in order to encourage the erection of grain elevators by private enterprise the Government will grant suitable sites adjacent to the railway station in the colony towns free of cost, but subject to payment of a land revenue on condition that the site is used only for the construction of an elevator. Persons desirous of obtaining sites on these terms, says a press communique, should apply to the Colonisation Officers concerned.

An Export Trade Question.

Reply of the Burma Chamber of Commerce.

RANGOON, February 8.

Burma Chamber of commerce have replied to the Secretary, Burma Government, in regard to the proposal to register at Customs Houses individual contracts for all export trades from India to certain neutral countries, the idea being to restrict such exports to normal annual quantities imported yearly by such countries so as to prevent surplus supplies reaching the enemy. In the opinion of the Chamber the proposal is impracticable this year. It would be quite fallacious to base anything on the averages of normal years as it was far from being normal. No rice can be shipped to neutral countries before fullest particulars are supplied to Local Government for use of the Home Government, and so, further action in restraint of trade was necessary. (Censored.)

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Finance and the War.

Cordial Reception of Allies' Arrangement.

LONDON, February 8. The papers to-day print editorials paying tribute to the financial arrangement of the Triple Entente as a unique event in history. There has been talk in the city of a united loan of a thousand millions, but this is thought to be unlikely now or in the near future. Mr. Lloyd George, who has returned to London made a statement in which he emphasised that all the Allies, not only Great Britain, pleased with the arrangements made in Paris.

Tribute to Mr. Lloyd George.

The Russian Minister, M. Bark, said in an interview, that it was entirely due to Mr. Lloyd George that the conference only lasted three days. His alertness of mind and practical ability were astonishing.

Total Casualties.

LONDON, February 8. In the House of Commons to-day, Mr. Asquith announced that the total casualties till February 4th amounted to 104,000 of all ranks.

FRANCE.

Battle of La Bassée.

"Eyewitness" Story of the Fighting.

LONDON, February 7. The "Eye-witness" at head-quarters describes the German attack on La Bassée on Monday. He says the Germans early in the morning began attacking a trench close to the canal. Here we were unsuccessful, and two counter-attacks failed to dislodge them. When daylight arrived, however, our artillery by very accurate fire made the trench untenable. Then the British rushed forward, went beyond the trench, and seized a post on the embankment of the canal. Meanwhile our supports advanced with bayonet and passed through our firing line and stormed a second enemy post. This enabled the German trenches southward to be outflanked. The British fought their way along throwing grenades and capturing a considerable length. Thus we established ourselves in an advantageous position on the bank of the canal. Our losses were not severe, but the enemy lost severely, especially from artillery fire.

A Distinct Success.

The operation was distinct success and resulted in a useful gain of ground.

Attack on French Positions.

On the same morning the Germans made three attacks on the French positions to the southward. The third just reached the French trenches, but all the Germans were wiped out. The enemy's activity was due to our outflanking their positions. The feature of the fighting on the whole front was the success of the British artillery.

A Paris Report.

LONDON, February 8. The Paris evening communique said:—"The enemy on Saturday night delivered several small attacks in the region of Neuport, all were repulsed. No report has been received regarding to-day's operations except the bombardment of the northern quarter of Soissons."

Another Paris Communique.

LONDON, February 8. Paris Communique says:—"There have been artillery duels for the most part, but violent infantry action was opened by the Germans at Bagatelle. According to latest reports, our positions have been maintained. We made a successful coup-de-main on the German trench south-west of Catinoy. Elsewhere our artillery gained advantages and checked infantry attempts northward of Massiges."

RUSSIA.

A Russian Report.

LONDON, February 8. PETROGRAD.—The communique states that on the left bank of the Vistula and on the Bzura cannonade continues but the enemy has not taken the offensive.

We attacked near the village of Kamiouy and made some progress against a stubborn resistance.

Fighting continues on the whole front. In the Carpathians we broke the enemy's resistance in three fortified positions near Mesolaboroz and pursued the enemy for several versts, capturing many prisoners and guns.

The attacks of the enemy who crossed the Trieboika and Baskid passes on the 5th instant were repulsed with a heavy loss, the enemy retreating in disorder.

Our troops have gradually fallen back in Bukowina, holding the offensive of strong enemy forces in fully positions. Nevertheless fighting in the southern Carpathians and Bukowina is proceeding in our favour.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Kaiser at Eastern Front.

LONDON, February 8. AMSTERDAM.—The Kaiser has gone to the eastern frontier.

German Naval Losses.

Some Important Admissions.

The two latest lists of German navy losses bring up the total to the high figures of 15,000, excluding the men lost on the "Blucher." It appears that eight destroyers and two submarines have been written off the official list. The loss of these was previously unknown here, while the loss of the "Friedrich Karl" by a mine in the Baltic in November is now first reported.

AUSTRIA.

Disorders in Vienna.

Attempted Assassinations.

LONDON, February 8. VENICE.—New disorders have occurred at Prague. The arrest of Czech students and journalists enraged the populace and there have been five dynamite attempts against political leaders.

AFRICA.

Situation in Cairo.

Highly Satisfactory Position.

LONDON, February 7. CAIRO.—The General situation here is highly satisfactory. The streets present little appearance of the nearness of the fighting and the gaiety is undimmed. Vast crowds of natives patiently wait for hours at the railway stations to see prisoners and wounded arrive, but they display no feeling. Many native dignitaries who were formerly pro-German are now wholly Anglophile and lose no opportunity of displaying their sentiments.

The South African Rebellion.

How It Collapsed.

The "Times" correspondent at Capetown says that Kemp, in surrendering, made a virtue of necessity. After the Upington reverse his burghers realised that they had been duped with fairly tales about the resolution of a Republic and declared that they did not intend to remain in the field in German interests. The authorities at Windhoek upbraided Kemp and Maritz for having promised to bring in a force of 10,000 burghers, and the disillusionment on both sides is complete. There is no longer the smallest danger of incursion into the Union territory, and the whole force of the Union can be launched in the desired direction.

The Eastern Front.

Position at Przemyśl.

Reports received in Italy state that Germany is endeavouring to aid Przemyśl where the position will be serious within a week unless help arrives. Russians are attacking vigorously.

AMERICA.

Americans in Canada.

A Regiment to Assist Allies.

LONDON, February 7. MONTREAL.—A number of American veterans residing in Canada are forming an overseas regiment to assist the Allies.

MISCELLANEOUS.

Prayers For Peace.

Cardinal Ametti on its Meaning.

LONDON, February 7. The prayers for peace prescribed by the Pope were offered in the churches in Paris, the preachers including Cardinal Ametti, who emphasised that peace meant victory for France and the Allies.

Large Congregations in Rome.

There were very large congregations. Sixty thousand were present at St. Peter's, Rome. The Pope attended. Twenty-two Cardinals intoned the prayers for peace which were echoed by the multitude. Many beat their breasts in ecstasy.

Impressive Services at Westminster.

Most impressive services were held in Westminster Cathedral, where Cardinal Bourne officiated. The Pope's special prayer for peace was offered. Cardinal Bourne said that Cardinal Mercier's pastoral letter was of immense value to all desiring lasting and honourable peace. His Eminence dwelt on the country's enormous debt to those who took up arms voluntarily and manfully for the triumph of right and justice. They would inspire others by their noble example. Those bowed in sorrow would realise their great glory in this world and the next. The men were dying magnificently in such a cause.

In Belgian Churches.

AMSTERDAM.—All Belgian churches were crowded yesterday when Papal prayers for peace were read. Cardinal Mercier officiated in the Malines Cathedral. German authorities did not interfere with celebrations in which many German Catholic soldiers fervently participated. Identical services were held in Catholic churches in Germany and Austria. Those at Cologne and Aix-la-chapelle cathedrals and St. Stefans Vienna, were particularly impressive.

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

Obituary.

Marquiss of Londonderry.

LONDON, February 8. The death is announced from pneumonia of the Marquiss of Londonderry.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 8. The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 6th February.

German Admiralty's Threat.

The German Admiralty's threat to destroy every hostile merchant ship in the waters round Great Britain, even if not always possible to save the crew and passengers, and the further warning to the neutrals that they also will incur danger and may be attacked, is being advertised in Germany on a grand scale. Press representatives were summoned to the Reichstag and informed officially that Germany was able to make the blockade effective and means would be employed with utmost vigour. The tendency in Great Britain is to view the threat composedly. It is observed that since the war began the enemy has been trying to torpedo transports but unsuccessfully, and if they now turn from legitimate warfare to threats of piracy it is merely because in legitimate warfare they have had no success. The inference is that the Germans are suffering more from the pressure of our sea power than hitherto realised, and it is probable that the German Government greatly over-estimated the amount of foodstuffs in the country. The German official warning that the crew and passengers even of neutral vessels may be sent to death without warning by submarines has caused anger in America. The "New York Tribune" characterises it as a vicious invitation to international embroilment. The Danish paper calls it a brutal violation of free neutral commerce.

Western Front.

On the western front again there is nothing of importance to note.

Fighting in Poland.

Reports state that in Central Poland the battle continues with extreme stubbornness, a special feature being the extraordinary density of the German columns and the massing of a hundred batteries, but the Russians nevertheless succeeded in holding back and compelling the Germans to the defensive. Reuter reports from Petrograd that German prisoners say that the slaughter among the dense ranks on the restricted battlefield is appalling. The Russian counter-attack is said to be one of the most brilliant charges in their military history, and at one point the Russian succeeded in crossing the Bzura and occupying the German position on the other side. From the constancy and fierceness of Hindenberg's attacks, it is believed at Petrograd that the Germans are making another attempt at any cost to reach Warsaw.

Battle in the Carpathians.

The battle in the Carpathians is still being an undecided one, the Russians retiring at some points and advancing at others, but in the main still holding the Austro-Hungarian force now strongly reinforced by the Germans.

Attacks on Suez Canal.

There were no further attacks on the Suez Canal. The recent attacks are regarded as preliminaries only. The real assault is still to be delivered.

The British Army.

The Army estimates issued yesterday give the number of men on home and colonial establishments, exclusive of Indians, as 3,090,000.

A semi-official article in the Russian Press says that Great Britain has surpassed all expectations of having almost immediately undertaken arming millions of men. The article concludes that Germans are understanding the state of things better than the Russians, and have true ideas of the importance of the British preparations.

PUNJAB.

Kaiser's Inspection.

Submarine and Zeppelin Stations at Zeebrugge.

LAHORE, February 8. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 5th Feb.:—"The 'Daily Chronicle's' correspondent in Holland says:—The Kaiser recently inspected Zeebrugge, where there are now nine submarine and Zeppelin stations inland from a point between Ostend and Diakenburgh. Two Zeppelins from there took part in the raid on England and were met by a third from Heligoland off Frisian Islands. In the German naval harbours there is much talk of the projected airship raid on Tyne-side ship-building works. A Zeppelin came to grief in the channel on the 21st January."

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS

CALCUTTA.

Election of the Land-holders' Representative.

CALCUTTA, February 8.
The results of the Legislative Council by election of the land-holders' representative for the district of Malabar and South Canara were announced to-day. Mr. Kavalapara Moopil Nair secured 165 votes. Rao Sahib Mr. N. Subba Rao 50 and Mr. P. Komu Menon 13. Mr. Kavalapara Moopil Nair was accordingly declared elected.

A Governor Called upon Join Army.

CALCUTTA, February 8.
The Governor of Chandernagore, Mons L. Vergnot, leaves Calcutta to-day by S. S. "Duplex" for France having been called upon to rejoin the army.

Economic Crisis in Germany.

A Remarkable Interview.

CALCUTTA, February 8.
A "Statesman's" cable says:—Copenhagen paper publishes a remarkable interview with the German Chancellor on the subject of the Economic crisis in Germany. England, said Dr. Von Bethmen-Hollweg, wishes to starve out Germany, but we have food sufficient to last us until harvest, if we practice economy. Distribution of food by the Government will prevent dangerous increase of prices but we should have been starved out if the Government had not assumed the control of supplies. England is threatening Germany as a besieged fortress desiring to starve out seventy millions of men, women and children. Do you know any form of warfare more barbaric? We shall take the first opportunity of making reprisals. We shall regret any injury to neutrals; but England began the reckless commercial war long ago.

Water Supply at Dacca.

Improvements Proposed.

CALCUTTA, February 8.
The "Englishman" says:—For some years past, during hot weather, water supply of Dacca had, at certain times, been very limited, hardly meeting the necessities of the people. Various remedial measures have been proposed and discussed and it has been now decided to put up two reservoir tanks. Various enlargements of the mains are also proposed. Administrative sanction has been obtained for one and three quarter lakhs and the Municipality have sent up a loan application to the Government for the amount.

A Charge of Dacoity.

Enquiry Commenced.

CALCUTTA, February 9.
Hearing commenced before Mr. Chatterjee, Additional Sessions Judge, Alipore, to-day of case in which Ram Lal Mondal and fourteen others are charged with dacoity. Babu Hementra Nath Mitter, public prosecutor, in opening the case for the Crown said no less than twenty dacoities had been committed by the gang within a period of about a year and half and the present case was the result of prolonged enquiries which Mr. Bromage, Deputy Commissioner of Police, had made in connection with them. The gang had been traced through the confession of two men arrested in 1912 red-handed at a dacoity of which Mr. Bromage had had previous warning. On this occasion Mr. Bromage has collected a number of Police including Mr. Lowman, Deputy Commissioner, C. I. D., Calcutta, with whom he was lying in wait when the dacoits attacked the house, a fight following. The case is proceeding.

Trading with the Enemy.

CALCUTTA, February 9.
The case of Bhusan Chunder Chundra, merchant of Pollock Street, was again mentioned in the court of the Chief Presidency Magistrate yesterday and three charges were framed against the accused of having contravened provisions of trading with enemy proclamations by trading in bangles with Austria and to these he presented a petition pleading guilty to each and case was adjourned.

The First Bengali Ordination.

Nine Indian Candidates to be Ordained.

CALCUTTA, February 8.
An ordination in Bengali will be held by the Metropolitan at the Cathedral in Calcutta on the 7th March. There are nine candidates and all of them are Indians. The arrangement is interesting, as this is the first time an ordination has been held in Bengali at the Cathedral on a Sunday.

Meeting of the Episcopal Synod.

There will be a series of meetings in Calcutta of the Episcopal Synod from 13th to 24th March. It is anticipated that every Bishop in India will be present.

An Advocate's Name taken off the Roll.

CALCUTTA, February 8.
A Full Bench of the High Court presided over by the Chief Justice and four other Judges disposed of the rule issued on Mr. Khelafat Hossein, the Advocate of the Court to show cause why his name should not be taken off the roll of advocates. Mr. Hossein was convicted of an offence of cheating by the Sessions Judge of Gaya and sentenced to two years rigorous imprisonment. In appeal the High Court affirmed the conviction and reduced the sentence to nine months. The Chief Justice, in delivering the judgment, observed that the conviction stamped Mr. Hossein as a man unfit to be an advocate of this court and directed that he be removed and his name be taken off the roll of advocates of this court.

Arrah Temple Murder Case.

A Memorial for Mercy.

CALCUTTA, February 8.
A memorial for mercy with over a thousand signatures of the residents of Bengal, Behar and Orissa and Assam has been submitted to the Lieutenant-Governor of Behar

TELEGRAMS.

and Orissa for commutation of the sentence of death passed upon prisoner Moti Chand Padam Chand in the Arrah Temple Murder Case. A memorial has also been submitted to the Viceroy and notice has been given to the Chief Secretary to the Government of Behar and Orissa of the intention to appeal to the Privy Council. Retainers' fee has been sent home by telegraphic money order to Sir William Garth and De Gruyther.

BOMBAY.

Bombay's Great Project.

The Tata Hydro-Electric Scheme.

Opened by H. E. The Governor.

BOMBAY, February 8.
An interesting ceremony was performed this evening at Parel Power Station when the Governor of Bombay pressed a switch which brought to Bombay, for the first time, power from the Tata Hydro-electric scheme, thus enabling the city to reap the first fruits of many years of elaborate and costly investigation and four years of great constructional activity, and inaugurating a scheme which will have far-reaching effects upon the industrial future of Western India.

Sir Dorab Tata's Speech.

In the course of his speech reviewing the inception and realisation of the project, Sir Dorab Tata, Chairman of the Company, referred with pardonable pride to what had been achieved by private enterprise. Sir Dorab Tata declared that, looking back on the vicissitudes which had occurred, vicissitudes so great they almost daunted of seeing the completion of the scheme, they could now realise that the delays which had occurred had not been wholly unprofitable, for they had enabled them to realise the ideal which would have seemed chimerical in his father's day; viz, the financing of a complete scheme with Indian capital and its execution under an Indian Board of Directors. "What is involved," added Sir Dorab, "is apparent from a few comparisons. The Great dam at Shivavata is larger than the Assuan barrage, which, on its completion, was hailed as one of the engineering wonders of the world, and the Walhan dam is little inferior in size to Sir William Willcock's great work on the Nile. I have warrant for saying that in no other hydraulic scheme has shortage on such a gigantic scale been attempted. Then whilst the great fall of 1,734 feet from Forebay to the turbines is one of the distinguished features of the scheme, because it permits exceptional economy of water, it brought great engineering difficulties in its train. We shall ultimately pass through our pipes a quantity of water equal to the flow of the Thames for seven months of the year, and by the time they reach the power house these pipes resist a pressure of 750 pounds to the square inch. But if I would convey to you an adequate appreciation of the magnitude of the works, could I do better than say 'circumstance'? The building in which we are met, with all its elaborate mechanism, is demanded merely to receive the current as it is transmitted at 10,000 volts, transform it down to 6,500 volts and distribute it to the mills. As a business proposition pure and simple, we could not have asked for, and certainly we should not have received the financial backing, especially from progressive Native States, which have now fructified. The great sums of money needed were forthcoming mainly because those who commanded them believed that the scheme would assuredly play an important part in the industrial renaissance of India which is of paramount importance to the whole future of the country. The capital invested by Native States in this and other enterprises in British India is a very remarkable evidence of their confidence in the deep-rooted stability of the Raj, whose cause they are so nobly supporting by their full participation in this Imperial war. I am sure we all cordially welcome the advent of the Native States in our industrial and commercial life, which not only stimulates our progress but materially increases their stake in the ordered progress of this Country. This is primarily an industrial enterprise. We hope that it will earn substantial profits for shareholders. But it is something more than a money-making concern. To my father the hydro-electric project was not merely a dividend earning scheme. It was the means to an end—the development of the manufacturing power of Bombay. It is in that spirit that we have carried out the fruitful ideas he bequeathed to us and it is in that spirit we have received the far-sighted financial support which made possible the construction of the works. The experience gained since the foundation stone was laid has confirmed us in the conviction that the provision of cheap electric energy will not only be of enormous advantage to staple textile industry of Bombay but that it will render easy the extension of that industry and the establishment of new industries both in the island and along the route of transmission line, and that, by abolishing smoke, it will improve the hygienic conditions of the city. More, we are very hopeful that the investigations now being made by Government will permit the full-sized river which emerges from the turbines to be utilized for the purposes of irrigation and so increase the productiveness of lands whose crops will find a ready market in Bombay.

Governor's Speech

A Step Forward in City's Industrial Life.

After switching on the power H. E. the Governor of Bombay delivered a speech in course of which he commented on the enterprise as being another step forward in the progress and advancements of the city's industrial life. He testified to the immense debt India owed to the skill and ability of the Engineering profession. Sir Dorab Tata suggested that the scheme was a Swedish scheme. The Governor went one step further and described it as an Imperial enterprise. His Excellency emphasised the necessity of raising up healthy intelligent and industrial population living in comfortable homes and healthy surroundings and the necessity of imbuing in rising generation the spirit of real ambition to promote prosperity of India. He could not do better than ask them to take as an example and inspiration the life and work of Mr. Jamsetji Tata, pioneer of Indian industrial enterprise, through whose initiative and courage this scheme was first brought.

Mr. and Mrs. Gandhi Reception by the Poona City Municipality.

POONA, February 8.
The President and Members of the Poona City Municipality this morning accorded a public reception to Mr. and Mrs. Gandhi on their arrival in Poona. The station premises had been decorated in anticipation of the visit and on the arrival of the train Mr. and Mrs. Gandhi were conducted to a seat where in a few well chosen words they were welcomed by the President on behalf of the citizens of Poona. The visitors were then taken in procession to their residence in the city where they propose to stay during their visit, carriages stopping at certain prearranged spots to allow of garlanding of both Mr. and Mrs. Gandhi. Streets were decorated with coloured streamers at various points in honour of the occasion.

BOMBAY, February 9.

Annual Lawn Tennis Sports.

Yesterday afternoon, considerable number of spectators assembled on Queens Road Courts of Bombay Gymkhana to witness the first of the Gymkhana's annual lawn tennis fixtures. The match was between two pairs representing Bombay and Hindu Gymkhanas respectively and had an additional interest in view of the forthcoming Western India championships. Bombay Gymkhana were represented by (1) England and Capt. Kemble and (2) W. Reid and Niholsen while Hindu pairs were (1) Bhadkanakar and Wagle and (2) Shivgaokar and Panth.

Results were:—Reid and Nicholson beat Shivgaokar and Panth. 6-2. England and Kemble beat Bhadkanakar and Wagle 4-6, 6-4 and 6-2. England and Kemble beat Shivgaokar and Panth 6-3, 6-4. Bhadkanakar and Wagle beat Reid and Nicholson 6-4 6-4.

The general result therefore of the match was that Bombay Gymkhana beat Hindu Gymkhana by three matches to one.

Bombay Governor's Tour.

The Governor of Bombay, with Lady Willingdon and staff, left Bombay last night for tour in Gujarat and will arrive at Ahmedabad to-day.

Riot with Deadly Weapons.

A free fight occurred between some Pathans and Julais in Chelabhaig Street, Madanpura, Bombay, on Sunday last, in which sticks and revolvers were used, with the result that three persons were injured by revolver shots. Police arrested culprits and placed them before the 4th Presidency Magistrate, who had charged them with rioting with deadly weapons.

Lecture on Agricultural Requirements

At Baroda.

BOMBAY, February 8.
Dr. Harold Mann, Principal, of the Agricultural College, Poona, lectured at Baroda on the requirements of agriculture in Gujarat. Mr. Mahadev Rai, Dewan of Baroda State in introducing the lecturer made the following observation:—What we want now is an eminent authority to rouse the attention of the public and particularly of the Government to the evils that have resulted from faulty system of assessing and levying land tax and especially the system of measuring settlement which has no warrant either in ancient practice in Hindu Shastras or in the records of western experience. Mistakes of British legislators are traceable to fundamental misunderstanding as to who was the proprietor of the land. The King was never the proprietor according to Hindu Shastras. With the early English Rulers there was a spirit of research. In the last years of the 18th century we find men like Mr. Hills in Madras investigating questions connected with the ownership of land and tenures under which it was held. Under the Anglo-Indian conceptions of landholding the mirasi tenures have been swept away and when tenures like Mu'geni in Canara refused to fit into their pet theories of land tenures they were summarily set aside or legislation was adopted to invalidate them. When the system of landholding differs from country to country, England in our Anglo-Indian rulers try to cast tenures in countries from Himalayas to Comorin into the same uniform mould regardless of the terrible economic disturbance they are causing thereby. Not that there have been no protests and warnings the latest illustration is to be found in some recent correspondence in the "Madras Mail". Evidently two telling articles are from the pen of a European Coffee Planter settled in the country. They describe how the economic and social conditions of the people have been violently affected by the operation of Survey and Settlement Department which without regard to the peculiarities of habits and customs and rural economy of the people of the tract introduced cast iron system of settlement into the district and caused disruption of social arrangements plunging the hard working and docile ryots into destitution and misery. Forest laws and Akbari regulations have completed the process of disorganisation. The Government apparently unaware of the causes of decadence of the tract are applying remedies which will only demoralise the people further and entail waste of Government money in addition. What we want at this crisis is a land reformer of the type of Sir Horace Plunkett or Mr. Lloyd George who can do for land revenue settlements what Professor Geddes and Dr. Harold Mann are doing for town planning and agriculture. (Censored.)

BURMA.

A Fire Accident: Heavy Damage.

RANGOON, February 8.
A disastrous fire occurred this afternoon in Kandawga-lay quarter, Rangoon, practically destroying an area of a mile. Despite the combined efforts of the whole of fire brigades here, there was little prospect of saving anything in the locality where there are some 300 houses occupied chiefly by natives of India.

Further Details.

RANGOON, February 9.
Dhoby lines and eight other quarters were altogether destroyed by last evening's fire the cause of which has not been discovered. It would appear, however, that a Municipal female coolie after cooking and eating her food left two children in the house alone and went to work. Shortly after the children came running to the neighbour's house crying out that their place was in flames. The damage is estimated roughly at about a lakh and a half rupees. Over two thousand thatched houses were destroyed rendering about ten thousand persons homeless.

వృత్తాంత రేఖలు.

అందు మీద కాశీజివస్థుముచారిత్రా పెక్కుమంది, టీకలు, పత్రములు, కాసనములు మున్నగునవి పరిష్కార గ్రంథములకింద లెక్కవేయగూడదు. భావమును వెలుపుటకు టీకలును, వ్యవహారమునకు పత్రములను నిర్ణయింపబడివి. ఇవి యన్నియు పండితులచేత వాయబడి వని చెప్పటకు వీలులేదు.

మరియు నివృత్తియు ఋణాభివృద్ధిగల గ్రంథములుగా నెన్ను బడవు. అక్కడక్కడ నొకటి రెండు గ్రామ్యపదములు కావ్యములలో గొప్పకవులుపయోగించినను అవి కావ్యకరణ సమృద్ధిమాలిని చెప్పవచ్చును? లేదు. ఎన్నికేల మాటలలోనో ఒకటి రెండు మాటలున్నవి. మీరును ఆమాటలను ఉపయోగింపవచ్చును గాని గ్రంథమంతయు గ్రామ్యపదములతో వ్రాసిన పండితసమృద్ధి గాదు. పండితసమృద్ధి యవసరము లేనిచో తమకీతమయే అవసరములేదు. తమకు ఇష్టమున్న గ్రంథములను వ్రాయుదు. జనసామాన్యమునకు బోధింపుదు. బాగుండును. కాని ఇట్టి చప్పిడిగ్రంథములు యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు పఠనీయగ్రంథములుగా నుపయోగింపవలయునను పట్టుదల యుండ కూడదు. ఇట్టిగ్రంథములు పఠనీయ గ్రంథములయిన విద్యార్థులు పదిసంవత్సరము లేల పాఠశాలలో నుండును! ఉపాధ్యాయుల లే! చేతికివచ్చినదంతయు వేదవాక్యములేకదా? వీరేశలింగం పంతులుగారు వ్రాసిన వచనశైలి సర్వజనానుమోదముగనున్నది. వీరు ప్రథమతరగతికించి ఎం.ఎ. తరగతివరకు నుపయోగము లగునట్లు గ్రంథములను వ్రాయించియున్నారు. అవి చాల బాగున్నవి. మీరుయిష్టములేనిచో అధ్యాపక స్వార్థములకు, కేకటకేళలకు, పూర్ణానుస్వార్థము చుట్టుదు. అవి సంఘము లోని పలువురు నుడివిరి.

కొత్త తెనుగు.

ఈనెల రెండు తేదీన కాలేజివిద్యార్థుల పెనేటుపత్తును, కాలేజీలోని నొక బహిరంగసభ శ్రీ మునగాల జమిందార్లుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరపబడినది. అట్టితరీ గ్రామ్య భాషనుగూర్చి గిడుగు రామమూర్తిగారును, గ్రాంథికభాషను గూర్చి జయంతి రామయ్యపంతులుగారును మాటలాడిరి గిడుగు రామమూర్తిగారు కొన్నిగ్రంథములలోను, టీకలలోను, పుస్తకములలోను, ఉత్తరములు మున్నగువానిలో గ్రామ్యపదము లున్నవి. ఇవిగొప్పకవుల ప్రయోగములు అని దృష్టాంతముల కమగను, చతుర్మూర్తిగారు నుపయోగించిరి.

తరువాత రామయ్య పంతులుగారు రామమూర్తి గారి వాదమును వింటిండుచు నిట్లు చెప్పిరి. గొప్పకవుల ప్రయోగములైనప్పుడు అందఱును శిరసావహించి తీరవలసినదే కాని అవిగొప్పకవులచే వ్రాయబడినవి ఋణాభివృద్ధిపడవలెను. పూర్వము ప్రణయమువల్ల సేగ్రంథములన్నియు బోధింప బడుచున్నవే అవిభాషాసమున్నత పండితులు కలముపుచ్చుకొని వ్రాయుచున్న పుస్తకపుట వ్రాయుచుండెదవారు. అందుచేత వ్రాయుటకు కరణము లుండెడివారు. వారికి పాండిత్యము నున్నది. ఈసందర్భములచే పండితులు సరిగ చెప్పిన వ్రాయు వారు తప్పులు వ్రాయుచుండురు. అట్టి లోపములు పెక్కు జున్నవి. అవి యన్నియు కవుల తప్పులని చెప్పట తగదు. దానిచే గ్రంథములలో తప్పులుండవచ్చును.

మీరు ఇష్టమున్న భాషను సంస్కరించి, కవులకు యోగించిన గ్రామ్యపదములకు సూత్రము తేర్చురచి వ్యాకరణము వ్రాయుదు. వారుపయోగించిన పదములను మీరును నుపయోగించిన ఆక్షేపించువారులేరు. కాని వారికొకటి రెండు పదము లుపయోగించివారిని మీరు గ్రంథమంతయు గ్రామ్య పదములతో వ్రాసెదమన్న పండితు లొప్పుకొనరు. తరువాత రామయ్యపంతులుగారు యూనివర్సిటీని గురించి కొన్ని సంగతులు తెలిపి ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

కడపట అగ్రాసాధిపతిగారు రామయ్యపంతులుగారు చెప్పినది యుక్తియుక్తముగా నున్నదని నుడివి సభముగించిరి.

సి. డెడ్-డిప్రెస్సర్స్-యూనియన్.

మా కాలేజీలో చదువుకొనుచున్న దత్తమండల విద్యార్థులొక సంఘముగా గూడి వారసారము డేజీలులను, ఉపన్యాసములను ప్రార్థనలను జరుపుచుండిరి. ఈ సంఘమువారి నెల రెండు తేదీన ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన నొకసభ మాజిల్లా జడ్జి గారైన జే. సి. ఫెర్నాండెజ్ గారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిరి. ఈ సభకు, దొరలు, దొరసానులు, ఉద్యోగిగారు, విద్యార్థులు, హిందూసారీయములు మున్నగు పలువురే హాజరైరి.

ప్రథమము ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. తరువాత, కార్యదర్శిగారు రిపోర్టు చేసిరి. అనంతరము కాలేజీ ప్రెజిడెంటుగారు జి. ఆర్. స్ట్రాటన్ గారు “ఉత్సాహమునగూర్చి పూర్ణానుస్వార్థము నుపయోగించి, దొరగారు విషయానుగూర్చి తమయొనవ్యాసమును సయితము మిగుల ఉత్సాహపూరిత వాక్యములతో నింపి సభ్యులయందట మెప్పు డి వాక్యమైరి.

తరువాత విద్యార్థులు మెప్పెటి-ఆఫ్-విన్సెన్ నాటకములోని ట్రయల్ సీనును పూర్ణభావము ప్రదర్శించిరి.

జూబులు.

విలేఖకులకు ప్రకటన.

గుమీషన్ గ్రామవాక్యము:—ప్రకటింపజాలము.

మేడేటూరి నూర్యనారాయణగారు:—చర్చ ఆపితిమి. ప్రకటింప నీలులేదు.

ఆర్. కుప్పగారు:—ఆగినచో పుచ్చుకొనుదు.

సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యగారు:—ఇది అంగ్లపత్రిక కాదు. తెలుగున వ్రాయవలయును.

I

భీముని పట్టణము—శ్రీరామ నవమి.

అయ్యో,

క్రిందటి సంతకర్తయు యాయుత్సవమునకు 2 వేలవైగా ఖర్చులు అయినాయి. కాని భక్తిమాత్రము కనిపించలేదు. పది కోజులవరకు దివ్యంగా వైదికసంతకర్తలు అయినాయిగాని వకనాడైనా వీరలకు యితముద్దపడలేదు. నైగా గ్రామంలో అల్లరులు, కొద్దల్ల పిర్రాములు, మతకత్తలు మొదలైనవి బయలుదేరాయి. ఈసంతకర్తయు అంత డబ్బుదొంగడానికి ఆవకాశములేకపోయావా యిప్పుటికిందే కావ్యగంభానికి బయలుదేరారు. దైవకార్యమునకు డబ్బుఖర్చు పెట్టకద్దని నేను వ్రాయలేనుకాని యాకా నుక్రమేగి కావ్యచేస్తూయుంటే లాభకరమని వ్రాస్తాను. అట్లువ్రాసానుచిత్తం. ఇంకొకటి ముఖ్యంగా వ్రాయవలసిన సంగతి! ఆలయపు అవరణంలోనే పండితజేసి క్రిందటి సంతకర్తయు రామనాటకం ఆడారు. చూడడానికి అనేకతరహాలు మనఃస్థాయిలవచ్చుదురు. చేపుడి పెట్టికి అంతా నెద్దలే! ఎవరినివద్దనడం? చుట్టలు కాలేవారు, పుష్పేవారు, తప్పతొగిరన్నలాడేవారు మొదలయిన జట్టులన్నీ కలికాయి, అలయంలో ఆలాంటి హీన క్రియలు జరగడం గ్రామంలో పండితకి అపహాసంగా కనిపించింది. క్రిందటి సంతకర్తయు పోలీసు సబుయిక్ స్పెక్టరుగారును క్రిందగ్రంథంకట జోగారావు పంతులుగారు ఈపుత్సవంలో సభ్యులు గనుక వారిభయము చేతనున్నా, శ్రీరామచంద్రగృహకృష్ణలనున్నా అట్టి అల్లరులు లేకపోయినాయి? ఈసంతకర్తయు అలాటి గడవిదేశేతుండా ప్రదర్శింపవలసినదిగా దేవాలయపు కమిటీవారిని పార్థిస్తూ యున్నాను. చిత్తగించవలెను.

“ఒక అభిమాని”

పిదప అగ్రాసాధిపతిగారు పార్థివదొరగారి యువన్యాసమును మెచ్చుకొనుచు కొన్ని విషయములను దెలిపిరి. నాటకవిషయములలో బాలరయ్య మిగులసవంతముగ ప్రదర్శించిరి మిగులభాషించి వారియొనవ్యాసమును ముగించిరి.

కడపట బల్లారి కృష్ణమాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడిన “నిజమనగరరాజ్య పతనము” అను నాటకము లోని ట్రాజెడీసీనులను ప్రదర్శించిరి.

పతాను వేషమునుదాల్చిన విద్యార్థియొక్క రసానుగుణ్యమును అభినయము మిగుల క్లాఫించి తిగియున్నది. శ్రీ వేషములు రెండును పాత్రాను గుణ్యములుగనున్నవి. ఈ విద్యార్థుల ప్రదర్శనము చూచివారందఱును సంతకర్తయుల కొలది నాటకములలో కృషిచేయువారి ప్రదర్శనముకన్నను, నాటకములే వృత్తిగా చేరించు వారిప్రదర్శనము. కన్నను మిగుల రసవంతముగను, అనందనాయకముగను నున్నదని అభిప్రాయపడిరి. కడపట తాంబూలములను, పుష్పములను పంచివెట్టిరి. మంగళముపాడి సభను ముగించిరి. సభ్యులు వారి ఆనందమును కరతాళధ్వనుల మూలముగ దెలిపిరి.

యజ్ఞము.

ఎట్లయితేనేమి రమణయ్యకాశ్రీ సోమయాజిగారిచేత యజ్ఞము, సప్తాహము చేయించివారు. సప్తాహమున కయిన కృష్ణము యెవరెవరు లెంత పెట్టినది లెక్కలు లేలలేదు. ఇంకలలో కొత్త సోమయాజులుగారి గాగడచేయయిన పది నడో లేదో తెలియదుగాని భూమిపాలికోజున సోమయాజులుగారికి ఆగ్రహము వచ్చినదట. వీటికేమిగాని ఒకచిత్రము జరిగినది. ఒక కోమటి బ్రాహ్మణుండు వీరితో భుజించివాడు. పుజాను వడ్డించువచ్చును ఈ శ్రేష్ఠిగారు, “పుల్ల” అని అరచగా కనుక్కిరిరి. అతడు కనుపు నిండిందనిలేచిపోయెను. బ్రాహ్మణులు మరునాడు ప్రాత్యస్త్రము చేయించుకొన్నారో లేదో తెలియదు.

II

నాపరిచయముగూర్చు

అయ్యో,

ఈనెల 2 వ తేదీగల యాపత్రికలో నన్నుగురించి నాపరిచయముండొక రచనసరముగ ముచ్చటించిరి. ఇది కడచిన నెల 26 తేదీగల నాతేజీవై విమర్శనము! ప్రభావాహుళ్యమున (బ్రహ్మతము జఱుగుచున్న సంగతులు గనుపై రూపముననే లిఖించితిని. కాన, నామ, రూప, తలగోల్ప, పంకాయల కేక యత్నవలెట్టి కృత్తులను (పర్వనాటిటీసు) వివరించినవాడనుగాను. పేరులేని యిట్టి అనామకపు వ్రాతలకు బ్రత్యుత్తర మొనగుట అవసరము. పేరుచెప్పుకొనినదే దమగుట్టు, మట్టు, ప్రవర్తనాదుల బయల్పాటవి, నాయుచ్చవచ్చినట్లుల రచ్చకులా గదనని భయపడిరి కాబోలు! ప్రజోపయోగంబులగు నంశములందరింనుచులే నేనట్లు వ్యక్తులజోకికొనను. పోయినను ఈపత్రికవాడు ప్రయరింపరు. మజియొకపత్రికయందైన వ్రాయగలను. కాని ఇత్యాదులవలన మనలకు నీ చాత్ర్యమును, పత్రికా రాజములకు గళంకమును నాటిల్లును. ఆంధ్రబిల్లు మెడలయినవారలకు సంధ్యా వందనాది కాస్త్రు సాంప్రదాయములే తెలియవని మొత్తమువివాద వ్రాసినదే తెలివైన, నిప్పటి వైదికాచారసంపన్నులను మూఢులని యు, ఛాందసులనియు కిరాలతలనియు సంఘసంస్కర్తలుపయోగించుట యేమికావలయునో! మొన్న గంటూరు యజ్ఞ సందర్భమున ఈపత్రికలో వ్రాసిన పరితపు పద నిఘంటువునకు నేనునవలయునో! కనుక, పదిత పత్రికారాజముల, కృత్తుల మామణిభూషణములతో బూరింపక దేశోపయోగంబులగు నంశము, అపారభావములతో విల్పింనుట లేదుస్మరము. ఇక ఇట్టివ్రాత లీపత్రికారత్నంబున జరుగకుండుముగాత!

మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు.

III

కాకినాడ కోటిశ్రీని రయ్యల్వే.

అయ్యో

ఈవిషయమును గురించి జనవరి 30 వ తేదీపత్రికలో చాల భాగము వ్రాయబడినది. ఈరయ్యల్వే కాకినాడనుంచి కోటిశ్రీని వరకు చేయబడును. ఇందుకు జిల్లాలోని భూములన్నిటివివాదను పన్నులు వసూలుచేయ నిర్ణయించుట చాల అగ్రమును. ఈ రయ్యల్వేకలన ప్రయోజనమును లభిని పొందగలవారు కొందరు మాత్రమేకలరు. లభిలేనివారు చాలమందికలరు. కొన్ని తాలూకాలవారికి మాత్రమే యందువలని ప్రయోజనముగలదు. అట్టి సందర్భములో జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలలోని భూముల వైన యెకరమునకు కొంతలేటు యేర్పరచి పన్ను వసూలు చేయుటవలన ప్రజలకు యిబ్బందిగాయుండదని యెవరు చెప్పగలరు! ఇతర రయ్యల్వేలమారిగా యేకంపెనీవారిలో కంట్లాట్టుపయిచ్చి కొంతకాలమువరకు అందువల్ల వచ్చురాబడి వారికి యిచ్చునట్లు యేర్పరచిన బాగుండును ఇందుకు గురించిన జనసంక్షోభము చాలతగ్గును. సదరుప్రకారం కంట్లాట్టు యిచ్చిన యడల త్రాగువాడే కాకినాడు యిచ్చునట్టిగా యారయల్వే యొక్క ఉపయోగమును బొందు ప్రయోజనీయవల్లన కర్షణల వల్లను ఆకాయము వచ్చుచునే యుండును. ఇందువల్ల యితరులకు యిబ్బందియుండదు. సదరుప్రకారం కంట్లాట్టు యిచ్చు దలచినకాలములో ప్రయోజనీయవల్లను, వర్తకులవల్లను వచ్చు ఆకాయముతో గిట్టు బాటు యుండదని యేకంపెనీ వారున్న వహించియడల గకర్న మెంటుకు నష్టము కలగకుండ మరికొంతకాలము గడుపు యేర్పరచవచ్చును. అందువలన యారయల్వేయొక్క ఉపయోగమునబొందు ప్రయోజనీకులు వర్తకులుమాత్రమే అందుల ఖర్చులను వహించుదురు. కాన వారికి నష్టముండదు. ఇతరులకు ఇబ్బందిగాను అభ్యాయముగాను నుండదు. కనుక యిందునుగూర్చికూడ యాసందర్శనను, పెద్దావురములో జరుగబోవు గోదావరిజిల్లా కాన్ఫరెన్సులో విచారణకు తెలిపవలయును.

కాకినాడ. దంటు సర్వన్న కాస్త్రులు.

ఇంజనీరింగు కళాశాల

విన్నను (8-2-15) ప్రాథమ 8-15 గంటలకు శ్రీ గవర్నరుగారి కళాశాలకు విచ్చేసిరి. ఇచ్చట విద్యుచ్ఛక్తి సహాయమున సాంకేతిక కార్యముల నొనర్చునట్లు ప్రకటన లున్నవి. ఇచ్చట శ్రీవాసు నాగిరి శ్రీకె.వి. పూర్ణాచారి వాధ్యాయులు శ్రీము. గారు శ్రీకె.వి. పూర్ణాచారి వాధ్యాయులను వివరించి చెప్పిరి. పిమ్మట శ్రీవాసు కళాశాలనుకర్మాగారము అను చూచి యచట నొక యంగంట గడప నిర్మింపవలయునను విచ్చేసిరి.

ఈ విద్యుచ్ఛక్తి గమయించు లగుయంత్రములు ప్రధాన భవనమున క్రిందియంత్రమున నమర్పబడినవి. విద్యాభ్యాససాధనములగు యంత్రము లనేకములు గలవు. వీనిలో నన్ని కాళాయంత్రములకును విద్యుచ్ఛక్తిని గమింపజేయు ప్రధానయంత్ర మొకటి కలదు.

అమృతాంజనము డిపోవారి కౌషధముల ప్రకటన.

దంతచూరము

జంబూవృక్షములకు నుంచిపోయెను. సువాసన గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందులోతడిసి పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు. 25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజికితైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము నాలుగుపూటలురాచినతప్పకపనిచేయును. డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అటకాళ్ళు, అటచేతులు, చర్మము, కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసేరు కారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జిల పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు నునుపుజేరును. కుమారులమెరుగును. 5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమునద్ద చర్మము లావుబాటి మొలలుపర్పడి యమిత బాధగలుగును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట ఆవశ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది. 12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది. సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, జలమునకు, రక్తవృద్ధికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము. 20 మాత్రలుగలడబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి

ఈభస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి వట్టించిన, రోమములు లేండు నిమిషముల లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. శో 0-12-0.

కామర తైలము

తామర, టీట, వసుగుగ్గి, మొ., రసి కార్కుట మొదలగువాటికి మంచిమందు. డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము మొదలగునమస్తజ్వరములకుదివ్యోషధము సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5, 6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగ్గును. మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును. సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మూత్రము.

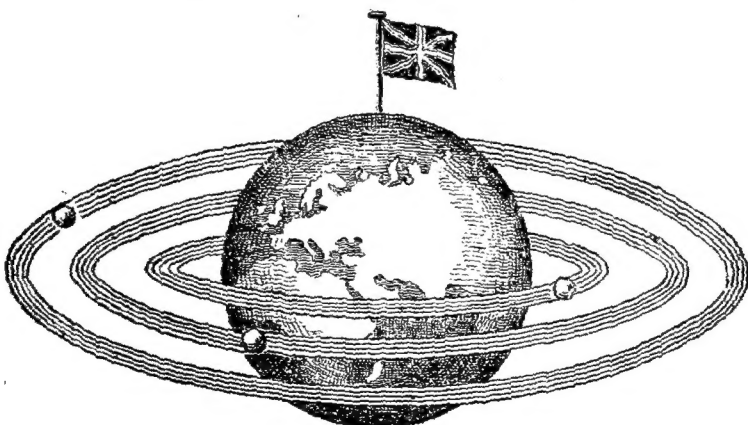
కొడుకు సవామేహములకు ఈమూత్రము బాగుగ పనిచేయును. నీని తినుచువుండు పడినచోట సుఖభోగి తైలమును రాయవలయును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బాధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకాఠి 20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0 విధములఅన్ని వ్రణములకును, కొడుకు పుండ్రుకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మూత్రలను తినవలయును.

అమృతాంజనముడిపో ౧౦౯, ప్రేరిరోడ్డు బొంబాయి లేక, ౬, తంబుకెట్టివిధి, మదరాసు.

ప్రపంచయుద్ధము.

మనమార సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లలముచేసి రక్తప్రవాహమునే నొరలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షేర వృనివలె వినబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి సుమనసైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరజేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

భోక్తనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు పోతువైన ఎమ్మడను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? ఇది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిహాసిన సిక్కియను నాయకును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెయుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి పోతువైయుండెడి జర్మని ఆస్ట్రియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న సాకానాయకులనున్న, వాయవిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మాద్య విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

షరా.—యద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు మాతనముగాయెత్తబడిన పోలోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికెట్టిల జట్టి నలగక భద్రముగా కీరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయుడి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

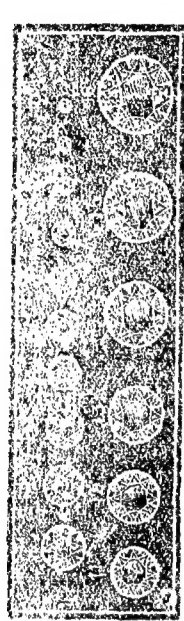
లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రము.

యిందుకన్నూరి, కచ్చకర్నూరము, కుంకుమపువ్వు, బంగారు వెండిరేకులు, మొదలగు వివిధవల వస్తువులచే తయారు చేయబడినది గనుక మిక్కిలి సువాసన, పరిమేళము, మనోహరముగలిగి యున్నది. యిది తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అశ్మము, వాయువు, జలబుద్ధి, అగ్నిమాంధ్యము, కీటకము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జలబోయము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్బలములను రానివ్వగల, నిర్మామలించి మంచిబలమును ఉపరిని, ధాతుపుష్టిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చిన్నవి. సర్వసోపదేశము కొరకు తెల మిగుల తెచ్చుకగా నిర్మయించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా పెల రు 0-4-0. 6 సీసాబరు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శరీర విజయ గుణకలు:—యిది సమస్తవైద్యములు, పులిశేఫలు, అశ్మము, మలబద్ధము, నిర్మిజ్యము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, జమనము, నోటినిరూడట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని తీర్చుకొని కలిగించును. 25 మాత్రలు. దీర్ఘ రు 0-8-0

వి. పి. ఎ అందుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
బొంబాయి-గుంటూరుజిల్లా

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
మరాఠ్పత్తకము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమున దగ్గుపడుకట్టిని యింకా యిక్కరమైకట్టిని బర్మావైజులకు తగుపైసలుల ఇమిడేమక, చక్రసాన, వైసాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోహిణిములు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్మకట్టలు, మంచిపనితనముచేయించి కోభాయమానముగా జీవరత్నములను మిరియించునట్టి వాటినిన్ని వారువారు కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

ప్రథమముక ఆర్జయుపరి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థక నామముగల సరాసు వర్తకలనుని వెలిసి కోనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదేశపుకానులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

సోనోటి నవ్వు ఉచితము.

వీరవర్మరాజులు మూలించును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసాల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు హానిచిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందువెలిసి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపించును.

బాగుచేయక తక్షణమే వ్రాయును.

కె. జ్యోతి, డిజిటైజర్ గోవిందక, ఆలంక నిగ్రహ బోధకాలయము, 22, బ్రాహ్మ, మదరాసు

లెంజోసాప

అమోఘత రోమ సంహరి ఉపయోగింపబడుటకు వేరొకరైనది లేదు. ఇది మునుముందు రోమమును చిరుపుతక శుద్ధముగాను మెటువంటి మచ్చలులేకుండునట్లు బాధలేక తొలగించును. చక్కముమొక్క శుభ్రత ప్రేరేపించును కాంతిని ఇచ్చుక కేయ (సాఫ్ట్) గా మారును.

పెం 6 లీటరు పెట్టె 15 రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణము 3 పెట్టెలు రు. 2—10-0 తపాలాకర్మ 6—0-0 వలయువారు:—ఆర్. వి. వందేట్ అందు కంపెనీ, నెం 6 ముంబయిది ముద్రాకం.

‘హనుమాన్’ **TRADE MARK** **బోరక్క సబ్బు**

దీని యందు పండితుల్యములగు నస్తువులు తేరుచున్నవి. తెలిసంబునగు దురద, పుండ్లు, గజ్జి, నవ, పాదలు, నామక మొదలగు చక్కవ్యాధులు తక్షణకాలములో నూపుమాసి పోవును. చర్మమునకు మృదుత్వము నిచ్చును. బాలరు బాటకలు, యానలలు, కృష్ణులు, ప్రతిజారును ప్రతిదినమును ఉపయోగించదగినది. మైగము చేనుకొనునపుడు శరస్సునకు చల్లదనము నిచ్చుటకు యీసబ్బును ముండుకటి సాటిగాను. మన దేశముయొక్క ప్రతిపట్టణమునందును, మహానందము యీసబ్బు క్రయమానము నొరకగలదు.

ఎన్. రంగనాథం నెట్టి అందు బ్రదర్స్, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సులేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మన్మథ రత్నము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రు. 1 0, 0

యశోధర—ఇం గోకయాదుగి తన మగనివైయల యనురాగమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0

మనోరమ—మగడు జటకేగి రాక్షసునొద్ద జీవకొన త: సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంధ— అన్నక పడరానిపాటుపడి యున్నతస్థితికి వచ్చు సామర్థ్యకథ ... .. అ. 0-10-0

పవనోదరనాంధ— తమ్మునకు బుల్లిలేక కలపించినన అన్న సహింపలయు ననుటకు బోధించును. .. 0-4-0

అత్తలార్యాటమున కోర్కరికోడండ్రపలాపము.— ఆత్మలు కోర్కరినను బాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0

పల్నాటివీరచరిత్రము:—మహావిక్రీవాధ్యక్షజీవితము. అక్కిరాజు ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యక్షుని కోర్కరినొడిపి 1—0—0

వలయు:— బాగు:— కృష్ణక బుక్ డిపో, 6, నెంబిల్ కట్టె, సాహుకారుజేట, మదరాసు.

చంపినమయము! నేననేలు ఖర్చుపడినది!! కనుక కొరకట్ట!! ఈచంపలు కొనవారికి, పంచ 1-కి అత్తలార్యాటము, కోర్కరి కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకటి ఇగాము

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినవి. వస్తుకం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! కృంగారమున్న జాగరీకతయొన్నగల మేలైన జపాక పట్టుపంచలు పంపగలమనము. అవలయుకొరకు వెప్పించి విక్రయించినది సోగా ముంతొడ్డి పంచెలు. ప్రతీ యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, నన్ను అకునన్న, రోహ, మేనుకర్చుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్షాభ దీయమైనవి, త్వరపడుడు.

రేక్షనూరనిదినిన్ని 25 మాత్ర నెడల్యుగల పట్టుపంచ 15-2-4 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4

డిటా రెండుపంచలు కొనవారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలించూర్.
3, కందప్ప మొదలిపి, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాసు

22 వన్నెగల (నవరము) బంగారు.
(ఇ దుకు పూచీవకగలము)

గెజెల నాగర
1½ సవరము మెత్త
వెల రు. 30-8-0.

మతి మునివిధములను బంగారునగలు, వెండినగలు, రాళ్ళి నెక్కెనగలు, మన్నునవతి తగ్గింపద పేర్కొన్న వర్తకులందఱు కొరకును కొనవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపించును.

నవరక ఇండియా బాంబేలో మ్యూసుఫాక్. 200 కంపెనీ, 437, టింబ సాలికి, సాహుకారుజేట, మదరాసు

The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Bowbazarpet, Madra

కస్తూరి.

కస్తూరమును, కల, బాగ్, సంద్రిక, బాలింతిలోగములు, వానిమునుంచి కట్టల జుట్టులను పుష్టికీ కస్తూరి యుపయోగమైన మునది సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కొన్ని ప్రాంతములకుతనము నవసర సమయములందు దొరకుట అన్యుతాంధునం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు. లేక, 109 ప్రేరికోడ్డు, బొంబాయి.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు **ఆటోదిల్ బహారు** (రీజిస్టర్డ్)

జనుప్రాగ్ధోయల మధ్యేకంపబడిన ఆత్మరసయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన కాంచునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇండు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని జొట్టులు చేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోటలతో గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన కేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరయొక్క సువాసన సమర్థవంతము అటోదిల్ బహారు ఇ వర్త సు ని మీదగ్గిరనున్న శాఫుకేపరు నడుగవలయును. వారితావున లేజేని మాత్రవ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి వియ 0-8-0, మధ్యతరగతియుడ్డి 0-12-0, ½ టోన్సు అత్తరుగల పెద్దసయిబుబుడ్డి 2-0. ఈయత్తులలో మరగజెట్టబడి ఘుమమును లాడుచుండు కాట్టులు డబ్బు 1-5 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే ధరించవలయును.

గోలు ఏకెంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155, బామా నునీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంట్లు:— కేవలత పురమోర్తం మూర్తి, నెం 29, వైశాఖబాదరోడ్డు ప్లవరుబజారుసమీపం, మదరాసు.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలిష్టమైన లీవర్ పనితోలేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యివ్వడే నూతనముగావచ్చియున్నది. కొంచె మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల సుందరమైనది. దీని 62 చురుకులు వివరం.

1. నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, 2. పరిమళమైన అత్తరసీసా, 3. సర్వాకారమైన ఉంగరము, 4. గడియారపు గోలును, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు, 6. డిక్కులుచూపెడు కంబోను.

దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ, నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యగారి నందు, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంఘములు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తెగినవలయులతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాకట్టతి సందర్భమునకు (రమూరము 600 పుటలు) 6 సంఘములు, చందా రు. 2—0—0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రతీక యనుములేను. సంచిక ప్రకటన చందా ముద్రాగ గ స్వీకరింపబడును.

కలయువారు:— గా. వాంసర్వో రమెరాఫ్, ఎం.ఏ., తింబూలికేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు

జుప్తరము, మా డిపోయెడలి కస్తూరియం విశిర కదాము లేనియును జేర్చబడవు. ఇంకొకరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కేవివయము తెలిసియున్నది. కొనిన వా రోక సారి పరీక్షించిన నిజము తెలియజెను. అట్లు చేయుటవలన 1 రితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రు. 80-0-0